

Odgovorni do naravnega okolja

INTERVJU "Varstva okolja ni. Z okoljem lahko le gospodarimo."

SONČNA ENERGIJA Zadovoljni uporabniki o termosolarnih sistemih

INOVATIVNI CENTER Predstavljamo inovatorje leta

GLOBALNO Hidria bo širila proizvodnjo na Kitajsko

KAZALO

V SREDIŠČU

Varstva okolja ni. V okolju lahko le gospodarimo	4
Sodelavke in sodelavci Hidrie menijo	7
Prihranite in pokažite odgovoren odnos do okolja	11
Dober zgled	13
Sklenili smo: "Gremo na sonce!"	14
Mečete polena skozi okno	16
Kateremu energijskemu razredu pripadate?	17
Eko branje	18

SKOZI ČAS

.....	20
-------	----

INOVATIVNI CENTER

Hidriin sistem vodenja HLS	33
Inovatorji leta 2008	34

LJUDJE

Karierni klub	39
Osnovnošolci na obisku	41

NA TRŽIŠČU

Reference Hidrie na področju klimatizacije, gretja in hlajenja	42
Hidriine rešitve, skladne s standardi EURO5	44
Perles	46
Žive legende; Zgodba o prezračevalni rešetki	47
Hidria bo širila proizvodnjo na Kitajskem	48

INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE

Nove tehnologije za sodobno zeleno pisarno	51
--	----

DRUŽBENA ODGOVORNOST

Šahovsko društvo Hidria AET Tolmin	52
Sonce, gibanje, zdravlje	56

KENDOV DVOREC

Naravno z naravnim	58
--------------------------	----

FOTOREPORTAŽA

Desetletje Hidrie BH	60
----------------------------	----

KRIŽANKA

.....	61
-------	----

V prejšnji številki revije Hidria smo predstavili Hidriine vrednote: **odgovornost, znanje in kompetentnost, inovativnost, urejenost**, več pozornosti pa namenili odgovornosti do družbenih sredin, v katerih živimo. Tokrat v središče ponovno postavljamo ODGOVORNOST, in sicer do naravnega okolja.

Odgovornost do naravnega okolja vodi Hidriine inovatorje, nagrajence inovacijskega foruma. V Inovativnem centru Hidrie vsak dan ustvarjajo okolju prijazne rešitve za klimatizacijo, gretje in hlajenje, avtomobilsko industrijo in industrijo električnih ročnih orodij. Z njimi bo svet manj obremenjen s škodljivimi emisijami in hrupom. V Hidrii spodbujamo učinkovito rabo sončne energije, ki predstavlja enega najčistejših, hkrati pa izrazito premalo izrabljenih virov energije. Prizadevamo si za stalne izboljšave na področju energetske varčnosti poslovanja. V **Hidrii AET**, ki je lani osvojila **nagrado za energetske učinkovito podjetje**, se je proces stalnih izboljšav začel s sistematičnim spremljanjem porabe energije, sledili sta določitev in uvedba ukrepov, ki so bistveno izboljšali energetske bilanco družbe. Čeprav so se v zadnjih letih površine poslovnih prostorov, namenjenih razvoju, testiranju in proizvodnji izdelkov povečale kar za 5.000 m², se lahko v Hidrii AET pohvalijo kar s petkratnim zmanjšanjem porabe vode in trikratnim zmanjšanjem porabe plina za ogrevanje!

Tudi v drugih družbah Hidrie si stalno prizadevamo za zmanjševanje emisij v ozračje. Zmanjšujemo porabo vode, raven hrupa ter količine odpadkov, ki jih ločeno zbiramo ter s tem omogočamo recikliranje.

Odgovorno vedenje povezuje sodelavke in sodelavce Hidrie, hkrati povezuje tudi Hidrio in zunanje déležnike. Pri poslovanju s Hidrio imajo prednost odgovorni poslovni partnerji.

Dobro je vedeti, da delamo v korporaciji, ki lahko s svojimi izdelki in dejavnostjo pomembno prispeva k reševanju planeta in podnebnih sprememb. S tem zavedanjem dobi vsak naš delovni napor dodaten smisel.

Helena Pregelj Tušar

Glavna in odgovorna urednica

Nagovor vodstva Hidrie

S SODELOVANJEM, ZNANJEM IN NOVIMI RAZVOJNIMI PROJEKTI V PRIHODNOST

Edvard Svetlik
Predsednik upravnega
odbora korporacije
Hidria

Andra Krapš Rejc
Predsednica Hidrie FIN

Mag. Iztok Seljak
Predsednik
poslovnega
odbora Hidrie

Prvo polletje letošnjega poslovnega leta zaključujemo z mnogimi izzivi, ki jih prinašajo trenutne razmere na trgu na eni strani, pa tudi mnogimi uspehi, ki nam vlivajo optimizem in moč na drugi. Zaradi svetovne gospodarske krize smo morali sprejeti ukrepe, s katerimi si v prvi vrsti prizadevamo ohraniti čim večje število delovnih mest. Zlom finančnih trgov in vsesplošna gospodarska kriza sta močno zaostriła likvidnost in dostop do finančnih virov. Kljub začetnim težavam smo uspeli, tudi s pozitivnim pristopom bank, uspešno refinancirati vire. Vemo, da je naša skupna prihodnost odvisna od našega skupnega znanja in sposobnosti, da z njim prepričamo poslovne partnerje. Zato intenzivno pridobivamo nove posle in investiramo v nove razvojne projekte.

S Hidriinimi sistemi za klimatizacijo, gretje in hlajenje smo v zadnjih mesecih opremili letališče v Podgorici, znameniti hotel Europe in novi poslovni center BBI v Sarajevu, upravni center koncerna HDI v Kölnu ter mnoge druge referenčne objekte. Opremljamo najvišjo stolpnico v Veliki Britaniji Canary Wharf in najsodobnejšo stavbo v Moskvi ter najvišjo v Evropi - stolp »Federacija«. V Kopru odpiramo nove proizvodne linije sestavnih delov volanskih sistemov za avtomobilsko industrijo, v Tolminu nove proizvodne linije vžignih

sistemov za hladni zagon dizelskih motorjev Euro 5. Novembra bo na Kitajskem stekla proizvodnja lamel in rotorjev, prihodnje leto še grelnikov zraka PTC v avtomobilih, s čimer se bomo približali velikim svetovnim korporacijam, ki pričakujejo lokalne dobave. Usmerjamo se v elektrifikacijo vozil. Z lamelami za elektromotorje že obvladujemo vodilni tržni delež v Evropi, z aluminijastimi deli za volanski sistem se vodilni vlogi vse hitreje približujemo. Na trg lansiramo nova električna ročna orodja blagovne znamke Perles, namenjena zahtevnim profesionalnim uporabnikom.

V času, ki ga najbolj zaznamujejo krizne razmere svetovnih razsežnosti, je težko napovedovati prihodnost. Zavedamo se, da bomo morali prehoditi dolgo pot in premagati strme vzpone. Morda nam vsak poskus ne bo uspel. Vemo pa, da moramo v teh časih še bolj kot sicer razmišljati, predvsem pa delati za skupni uspeh. Potrebujemo več moči za sodelovanje, več naporov za pridobivanje novih poslov, več motivacije za bolj učinkovito delo. Potrebujemo znanje, odgovornost in ustvarjalno razmišljanje vseh vas, spoštovani sodelavke in sodelavci Hidrie. Z roko v roki, optimizmom in trudom vsakogar od nas gremo naprej. Vsakdo lahko na svojem delovnem mestu veliko prispeva za skupno prihodnost.

Pogovor s prof. dr. Petrom Novakom, članom znanstvenega sveta Evropske agencije za okolje

Avtorica:

Helena Pregelj Tušar

Foto:

Robert Zabukovec

VARSTVA OKOLJA NI. V OKOLJU LAHKO LE GOSPODARIMO.

Prof. dr. Peter Novak je upokojeni redni profesor ljubljanske Fakultete za strojništvo, dekan Visoke šole za tehnologijo in sisteme ter direktor podjetja Energotech. Na svoji dolgoletni in bogati strokovni poti je raziskoval prenos toplote in snovi v stavbah ter tehnične naprave v njih. Ves čas je vneto zagovarjal in uvajal uporabo sončne energije ter sodeloval pri načrtovanju razvoja energetike. Je član znanstvenega sveta Evropske agencije za okolje, Sveta za varstvo okolja Republike Slovenije, Ameriškega društva inženirjev za ogrevanje, hlajenje in klimatizacijo (ASHRAE), Zveze inženirjev in tehnikov Slovenije, častni član Mednarodnega inštituta za hlajenje (IIR), Slovenskega društva za sončno energijo ter Slovenskega društva za ogrevanje, hlajenje in klimatizacijo.

Prof. dr. Petra Novaka s Hidrio povezuje dolgoletno strokovno sodelovanje. Že leta 1995 je kot dekan Fakultete za strojništvo učinkovito povezal gospodarstvo in izobraževalno ustanovo. Hidria je kasneje v tesnem sodelovanju z dr. Novakom razvila številne nove izdelke. Kot »idejni oče« se je skupaj z vodstvom Hidrie leta 1998 lotil snovanja Hidria Inštituta Klina. Osebna poznanstva in strokovnost prof. dr. Petra Novaka so Hidrii odprla možnost sodelovanja s številnimi tujimi ustanovami, kar je pomenilo velik doprinos k izgradnji multidisciplinarnega razvojnega inštituta.

Pravite, da podnebne spremembe, ki smo jim priča, niso kratkoročni pojav in za njihov nastanek ni mogoče kriviti samo aktivnosti človeka.

Podnebje se je v zgodovini Zemlje spreminjalo na različne načine. Največji je brez dvoma vpliv Sonca, katerega aktivnosti se povečujejo, saj Sonce zgoreva in pri tem povečuje svoj volumen. Ker je bilo v pretekli zgodovini Zemlje obdobje, ko je bila količina CO₂ večja od današnje, ne da bi na to vplivala aktivnost človeka, je tudi danes veliko skeptikov, ki ne verjamejo, da je sedanjim spremembam kriv le človek. Na drugi strani pa je res, da je hitrost sprememb koncentracij CO₂ v zadnjem stoletju zelo velika in kaže na vpliv človeške aktivnosti. Resnica je, da smo v zadnjem stoletju sprostil ogromno CO₂ z zgorevanjem fosilnih goriv. Ta ogljikov dvokis so rastline s pomočjo sončne energije prevzemale iz atmosfere pred mnogimi tisočletji in ga shranjevale v biomaso. Na ta račun se je povečevala količina kisika v zraku in zmanjševala vsebnost CO₂. Naraščanje temperature in podnebne spremembe ne bodo enakomerno razporejene in jih ni mogoče vnaprej napovedati z veliko gotovostjo. Ker je vreme kaotičen proces, so vsi dosedanja modeli nepopolni in lahko napovedo le grobe spremembe. Ali bo pri nas več ali manj vode, je v veliki meri odvisno od obnašanja zalivskega toka. Na drugi strani pa lahko en sam izbruh vulkana v celoti 'pokvari' vse modelirane spremembe. Podobno velja za aktivnost Sonca, na katerega nimamo vpliva in tudi njegovo modeliranje je nemogoče. Če se premakne magnetno polje Zemlje (kar se je že zgodilo), potem bomo seveda pričala drugačnemu toku protonov iz Sonca, kar bo vplivalo na vremenske pojave. Gotovo je le eno: Zemlja bo ostala v dinamičnem ravnotežju z vesoljem, človeštvo pa se bo moralo prilagoditi novi situaciji. Ali bo to povezano z milijonskimi žrtvami, preseljevanjem narodov ali novo vojno za naravne dobrine, je predmet vedeževalcev in ne realnih tehničnih ocen.

Pozivi k varovanju okolja so postali del vsakdanjega poročanja medijev. Ali to po vašem mnenju učinkuje? Smo ljudje bolj ozaveščeni, smo pripravljeni spremeniti svoje vedenje?

Ozaveščanje ljudi je zelo težko delo. Brez dvoma je vpliv medijev velik, toda največji vpliv na okoljsko zavest ima cena. Če je okolju prijazen izdelek cenejši, ga bomo kupili brez spremembe zavesti, sicer bi ga kupili le okoljski zanesenjaki in nekateri bogati ljudje. Svoje vedenje spreminjamo le pod pritiskom preživetja ali ugodja. Zanimiv je sedanjí pojav pri gradnji novih stavb, ko mladi graditelji računajo na stroške v življenjski dobi in so pripravljeni graditi dražje, da bi bilo nato bivanje ugodnejše in cenejše. To je rezultat polpreteklih naraščanj cen nafte in plina.

Kaj se lahko zgodi Zemlji, če ljudje ne bomo korenito spremenili svojega vedenja? Kako hitro se lahko zgodi okoljska katastrofa?

Človeštvo na Zemlji se je razmnožilo tako hitro, da bi za normalno ohranjanje narave danes potrebovali že dve Zemlji. Potrošniška družba je rak rana vsega. Ker je to edina hrana za obstoj kapitalizma, jo seveda gojijo s posebno skrbnostjo. Okoljska katastrofa se ne bo zgodila takoj, niti nenadoma. Zemlja je že milijone let v dinamičnem ravnotežju. Spremembe so vplivale v preteklosti in bodo vplivale na nadaljnji razvoj rastlinskega in živalskega sveta na Zemlji, vključno s človekom. Če bi spremenili družbeni sistem, zamenjali materialni pohlep in temu prilagojeno blagostanje človeka z novim sistemom, ki bi bil v ravnotežju z naravo, potem seveda ne bi bilo več prekomernega pretoka kapitala iz nerazvitih v razvite dežele sveta in s tem tudi ne tako intenzivne degradacije narave. Pitna voda in hrana bosta ključni za nadaljnji razvoj človeštva, za vse bodoče ozemeljske osvajalske pohode ali vojne. Le hitra zaustavitev rasti prebivalstva lahko prepreči tak scenarij. Ker pa s tem izgubimo nove potrošnike, je to malo verjetno.

Kako lahko posameznik pokaže odgovoren odnos do okolja? Koliko sploh lahko pripomore k reševanju planeta?

Vsak posameznik lahko stori veliko, kadar čuti, da je to v njegov prid in v prid njegovim najbližjim. Kolektivna zavest je v zadnjih dvajsetih letih pri nas skoraj izginila, saj jo je zamenjal egoizem enega ali majhnih skupin. Žrtev tega je seveda okolje. Uporaba varčnih žarnic, aparatov razreda A, toplotna izolacija stavbe, nova okna, nova kurilna naprava so samo nekatere aktivnosti, ki jih lahko uveljavljamo doma in v službi. Bolj kot ti »klasični« ukrepi, pa so pomembni razmisleki, kaj potrebujemo za naše blagostanje. Kolikokrat bomo zamenjali avto, pohištvo, obleke, itd. Vse to uporabljamo, vendar še uporabno mečemo stran. Varstva okolja ni. Mi lahko v okolju le gospodarimo. Če bomo dobri gospodarji, bomo bogati, sicer nas bo narava izločila. Blaginja brez rasti je nova paradigma, ki se pojavlja v svetu in je presenetljivo blizu teoriji samoupravljanja in družbenega

planiranja. Blaginja človeka ni v tem, da dela osem ur, dan na dan, štirideset let. Blaginja ni v tem, da ima tri hiše, dva avtomobila, da izda več za zdravljenje domačih ljubljencev kot za pomoč sočloveku v stiski. Zahodni svet s svojimi civilizacijskimi normami se bo moral bistveno spremeniti, ali pa bo podvržen postopnemu propadu, podobnemu propadu rimskega cesarstva.

Že vrsto let zagovarjate učinkovito rabo sončne energije. Poudarjate, da od Sonca prihaja bistveno več energije, kot jo človeštvo porabi, izkoriščamo pa jo zanemarljivo malo. Kako bi lahko na tem področju v svetovnem merilu naredili vidne napredke?

Sončna energija je vir življenja, od nje smo vsi odvisni. Naša zvezda – Sonce gori. Zgorelo je že 25% njegove mase. Za ero človeštva je to obnovljiv vir, saj bo na razpolago še nekaj milijard let. Za pokrivanje vseh potreb po energiji na svetu pri današnjem stanju prebivalstva bi

bilo dovolj, če bi v nam koristno energijo pretvorili le okoli 0,1 promila sončnega sevanja, ki pade na Zemljo v enem letu. Moj predlog in predlog skupine iz rimskega kluba (projekt DESERTECH), da bi zgradili velike sončne elektrarne v Sahari in z njimi pridelovali bodisi vodik, bodisi pošiljali elektriko v Evropo po visokonapetostnih kabljih istosmernega toka, dobiva vedno bolj realne podlage. Posebno Nemčija je zainteresirana za razvoj take tehnologije. Podobno bi lahko uredili sisteme v puščavah Saudske Arabije, Kitajske in ZDA. Prve elektrarne tega tipa že uspešno delujejo v ZDA in v Španiji. Ocena je, da bi bile sredi tega stoletja že konkurenčne klasičnim elektrarnam na fosilna in jedrska goriva.

Vprašanje za bodoče graditelje stanovanjskih hiš: kakšna je sodobna ekološka hiša?

Sodobna, okolju prijazna, imenujmo jo »sonaravna« stavba, je lahko individualna stavba ali blok, poslovni objekt ali tovarna,

ki je grajena iz naravnih materialov: opeka, les, malo betona, jekla in stekla. Je dobro zaščiten proti soncu in mrazu. Stavba s 15 do 20 cm izolacije na zidu, z 20 do 30 cm izolacije na stropu ali podstrešju, z izolacijo iz predelane papirja, mineralne ali lesne volne, je to, kar priporočamo. Tesna okna in umetno prezračevanje sta dvojčka, ki ju moramo reševati skupaj. Eden brez drugega ne omogočata ugodja v prostoru. Zunanja zaščita proti soncu je pri dobro izoliranih stavbah zelo pomembna, saj se lahko poleti hitro pregrejejo.

Gretje je ploskovno – podno ali stensko, lahko je tudi toplozračno. Vir toplote so: sonce, toplotna črpalka in biomasa – peleti ali polena. Pri uporabi biomase naj poudarim, da je uporaba slabih ali napačno izbranih kurilnih naprav okolju zelo škodljiva. Velja: če uporabljamo polena, potem kupimo kotel na uplinjanje. Če bomo kurili pelete, potem kotel za pelete. Uporabo sekancev v malih kurilnih napravah odsvetujem.

Poleg tega se je v svetu pričela uporabljati

tudi tehnologija naravnega gretja s toploto Zemlje pod hišo in to na način, da v stene med izolacijo in nosilno steno namestimo cevi, po katerih se pretaka voda s temperaturo okoli 18°C, poleti in pozimi. Na strehi namestimo cenejše sprejemnike sončne energije, ki poleti in pozimi segrevajo vodo in toploto akumulirajo pod samo stavbo. Sistem je primeren tudi za sanacijo starih stavb, ki jih pred izolacijo ovijemo s cevmi, po katerih se bo pretakala voda z nizko temperaturo in nato položimo še izolacijo. Praktično ne rabimo skoraj nič energije iz drugih virov, saj uporabimo toploto notranjih virov za dogrevanje stavbe, izgube navzven pa pokriva voda na zunanji strani sten.

Z uporabo termosolarnega sistema v stanovanjski hiši zmanjšamo izpuste CO₂ za 1,8 tone letno. Koliko s tem pomagamo okolju? Kaj pomeni 1,8 tone CO₂ manj v ozračju?

Glede na letno količino izpustov v Sloveniji, ki znaša 20 milijonov ton, je to približno

0,1 milijoninka. Če bi polovica prebivalstva uporabila take sisteme, bi bil prihranek 1,8 milijonov ton CO₂ in Slovenija bi zmanjšala emisije za skoraj 9% ali več, kot zahteva protokol iz Kyota.

Naj zaključim z geslom iz sedemdesetih let, ko sem rekel: »Sonce greje najceneje«, z dodatkom: »S soncem – v družbo brez toplogrednih plinov«. ■

Sodelavke in sodelavci Hidrie menijo

1 Kako lahko po vašem mnenju posameznik pokaže odgovoren odnos do naravnega okolja?

Avtorici:
Helena Pregelj Tušar,
Tanja Kenda

2 Kako odgovornost do naravnega okolja uresničujete na svojem delovnem mestu v Hidrii?

3 Predlagajte drobno izboljšavo v odnosu do naravnega okolja, ki jo sami že živite in bi po vašem mnenju morala postati del vsakdanjika v Hidrii.

Aleš Bremec, Hidria AET:

Odgovoren odnos do naravnega okolja lahko posameznik pokaže z okolju prijaznim delovanjem, ki mora izhajati iz zavedanja, da nam planet ni bil dan v last, pač pa ga le čuvamo za naše naslednike. Bistveno je torej, da vsakdo po svojih močeh prevzame odgovornost za svoje ravnanje. Najslabši izgovor je vedno ta, da nismo storili nič zato, ker bi lahko storili le malo. Vsak, še tako majhen prispevek je pomemben! Če se do okolja obnašamo odgovorno, s tem tudi privarčujemo. Energetski viri bodo zaradi omejenih zalog v prihodnosti postajali vse dražji in bolj ko bomo z njimi razmetavali, bolj bomo zapadli v začaran krog njihove dražitve in pomanjkanja.

Iris Brišar, Hidria Perles:

Doma lahko vsak član družine ločuje odpadke. Poleg zabojnikov za ločevanje stekla, plastike in papirja bi potrebovali še zabojnike za konzerve, baterije, lake, čistila, zdravila, oblačila, lesene odpadke. Na delovnem mestu se vsak dan srečujemo z mnogimi različnimi odpadki, ki jih ločujemo in vračamo tja, od koder jih dobimo. Za čisto in urejeno delovno okolje smo odgovorni vsi sodelavci. V takem okolju se tudi počutimo boljše in prijaznejše.

Janko Lapajne, Hidria IT:

Računalniška in komunikacijska oprema ter način njune uporabe obremenjujeta okolje. To se odraža v porabi energije, papirja, tiskalniškega potrošnega materiala in zmožnosti razgradnje vgrajenih komponent. V Hidrii dajemo pri nabavi prednost opremi proizvajalca HP, ki okoljevarstvene zahteve upošteva že v fazi snovanja. Uvaja se tudi računalniški program za spremljanje tiskanja. S tem želimo doseči optimizacijo porabe potrošnih materialov in spodbuditi uporabo skupinskih tiskalnikov. Zaposlene želimo spodbuditi k snovanju procesov, ki ne temeljijo na izpisih na papir. Primernejši je pregled dokumentov na zaslonu.

Bojan Gantar, Hidria Perles:

Menim da sta velik doprinos zadnjih desetletij na področju odnosa do okolja predvsem zavedanje ter dvig osveščenosti, kar je pripeljalo tudi do prvih, relativno učinkovitih rešitev za učinkovitejšo rabo energije ter spoznanj, da narava enostavno ne more sama reciklirati vsega, s čimer jo je človeštvo obremenilo. Kot drobno izboljšavo bi uporabil staro »modrost«, ki v današnjih razmerah prihaja še bolj do veljave: zračenje prostora v zimskem času naj traja samo toliko časa, kot je potrebno, da »zavre voda za kavo«. Vse kar traja dlje, pomeni ohlajanje prostora, to pa učinkoviteje dosežemo z zapiranjem ogreval.

Sodelavke in sodelavci Hidrie menijo

Roland Kacin, **Hidria Rotomatika:**

V nasprotju s tistimi, ki pravijo, da posameznik ne more narediti nič ali malo, sem sam mnenja, da lahko naredi ogromno. Odgovorno obnašanje do sebe, soljudi in odgovorno sprejemanje odločitev prinaša tudi odgovoren odnos do okolja. Na delovnem mestu bi v prvi vrsti zmanjšal količino tiskanja in fasciklov. Osebnostno se temu izogibam in v veliki meri uporabljam čudovita orodja, ki jih nudijo informacijske tehnologije. Prav tako pozabljamo, da ima papir, tako kot medalja, dve strani. Pogumno lahko uporabimo še drugo stran, ki bi drugače ostala prazna. O ugašanju luči in zapiranju vode ne bi izgubljal besed, da o smotrni porabi papirja za brisanje rok niti ne govorim. S sodelavci se lahko pohvalimo, da se nivo kartonske embalaže, ki jo uporabljamo za pakiranje motorjev in ventilatorjev, drastično manjša. Vse, ki imajo službo na »dosegu nog«, pozivam, da v službo hodijo peš ali s kolesom.

Vesna Kermavnar Fink, **Hidria Rotomatika:**

Posameznik lahko pokaže odgovoren odnos do okolja s svojimi dejanji: ločuje odpadke, pri nabavi novih aparatov se odloča za take z nizko energetske porabe, za nakupovanje uporablja tekstilne vrečke za večkratno uporabo, omejuje uporabo proizvodov s pogonskimi plini in agresivnih čistil, omejuje nabavo pijač v plastenkah in na sploh postavlja ekološki kriterij med prioritete kriterije pri svojih odločitvah za novosti. Odgovornega odnosa ne moremo deliti na privatnega in tistega na delovnem mestu. Vsakdo lahko z znanjem iz svoje stroke na svojem delovnem mestu pripomore k temu, da je ekološki kriterij eden ključnih kriterijev, tako pri odločanju za nove izdelke, tehnologije in materiale. Vsem sodelavcem Hidrie predlagam: uporabljajmo elektronske medije namesto papirne komunikacije, kjer je to le možno.

Boris Cergol, **Hidria Rotomatika:**

Osebnostno sem mnenja, da v primeru odnosa do okolja velja – majhen korak za posameznika, velik za skupnost, v kateri prebivamo. Zakaj? Redki posamezniki so sposobni izvesti revolucionarni korak, velika večina pa lahko z majhnimi dejanji bistveno pripomore k izboljšanju našega bivalnega okolja. Na kar nekaj stvari, ki jih prepogosto opažam, sem »alergičen« npr. tiskanje nepomembnih dokumentov, ki jih posamezniki niti ne poberejo s tiskalnika (večina teh dokumentov »brez lastnika« se znajde na moji mizi, kjer nepotiskano stran uporabim za razne zapiske ali celo za ponovno tiskanje); prižgane luči na WC-ju, kjer ni nikogar (le komu svetijo?) in nenazadnje še ogrevanje pisarn v zimskem času »do konca« (osebno raje in bolje delam v prostoru z »ne previsoko« temperaturo pa čeprav to pomeni, da imam oblečen kakšen, zimskemu letnemu času primernejši kos oblačila, ki ni v skladu z modnimi smernicami). Moj nasvet sodelavcem – razmišljajte o uporabi alternativnih virov energije, predvsem sonca.

Miha Menard, **Hidria Inženiring:**

V današnjem hitenju pozabljamo na marsikaj. Med drugim pozabljamo tudi na odgovornost do okolja, ki jo imamo. Pri vsakodnevnem delu se moramo zavedati, da lahko z vsakim svojim dejanjem prispevamo svoj delež k ohranjanju narave. Ni potrebno, da vsak rešuje pragozdove, dovolj so že mala dejanja. Dejavnost Hidrie Inženiring je povezana z energetskimi rešitvami. Pri tem imamo veliko priložnost osveščati ljudi o uporabi obnovljivih virov. Že z manjšimi investicijami lahko ogromno prihranimo pri domačem proračunu ter prispevamo k ohranjanju narave. Vsak zaposleni lahko na svojem delovnem mestu veliko vpliva na zmanjšanje porabe energije že z izklopom vseh električnih porabnikov. Malo dejanje, ki veliko pripomore.

Sonja Mlakar,
Hidria Rotomatika:

Tudi za ravnanje z okoljem velja misel: »Narediti je treba, kar moremo, ne samo, kar moramo«. Potrebno se je zavedati, da prav z vsakim našim delovanjem vplivamo na okolje. Vsak izdelek vpliva na okolje že med nastajanjem, med uporabo in po končani uporabi. Te vidike vsakodnevno upoštevam, ko sama ali v družini izbiram okolju prijazen način življenja. Sicer sem službeno kot predstavnica vodstva za sistem ravnanja z okoljem v Hidrii Rotomatika, v razmišljanje, ravnanje in ukrepanje glede okolja tesno vpeta. Želela bi, da bi vsi zaposleni v Hidrii prepoznali odgovornost do okolja kot vrednoto in jo vsakodnevno tudi živeli. Izkazuje se že v majhnih korakih, kot je na primer ločevanje odpadkov.

Mitja Novak,
Hidria Inštitut za materiale in tehnologije:

Ob vseh informacijah danes ne moremo več reči, da ne vemo, kaj se dogaja z našim okoljem. Na prvem mestu je pozitiven odnos do okolja. Izoblikovati moramo občutek za pravo mero izkoriščanja naravnih bogastev. Skrb do naravnega okolja ni le ločevanje odpadkov ter varčevanje s papirjem, pač pa predvsem načrtovanje naših izdelkov. Ti morajo biti izdelani ekonomično, njihovo delovanje mora biti varčno ter neobremenjujoče za okolico. Kaj predlagam vsem sodelavkam in sodelavcem Hidrie? Vedno bodimo zgled našim otrokom, saj se otroci najprej učijo od staršev. Z lastnim zgledom vzbujamo zanimanje za zdrav način življenja in pozitiven odnos do okolja.

Dejan Pellis,
Hidria Rotomatika:

Odnos do okolja je postal že skoraj tako aktualen kot finančna kriza, ki se je že pošteno zasidrala v posameznika, čeprav bi lahko vsi politiki kot tudi posamezniki dali okolju prioriteto. Vsak posameznik se mora zavedati, da mu je okolje, v katerem živi, dano samo na uporabo in mora zanj skrbeti, saj ga ne more nadomestiti nobena tehnologija, s katero se radi pohvalimo. Čeprav si marsikdo rad zatiska oči in vali razloge za uničevanje okolja na druge, pa smo mi tisti, ki izkoriščamo naravne vire in povzročamo nevarne emisije ter odpadke. Če bi vsakdo od nas zmanjšal temperaturo v stanovanju za 1 °C, uporabljal svoje prevozno sredstvo bolj ekonomično, recikliral odpadke, izbral nakupovalne izdelke, pakirane v okolju prijazni embalaži... bi svet že danes izgledal drugače.

Mojca Požanel,
Hidria IMP Klima:

Z vodenjem sistema ravnanja z okoljem v družbi Hidria IMP Klima je skrb za okolje moja poglobljena naloga. Da podjetje deluje okolju čim bolj prijazno, lahko dosežemo le, če vsi zaposleni ravnamo odgovorno do okolja. To lahko izkažemo že z vsakodnevnim vedenjem na delovnem mestu: ločeno zbiramo papir in plastično embalažo, pijemo vodo iz vodovoda in ne iz plastenk, ob odhodu z dela izklopimo monitor iz stanja pripravljenosti, pridemo na delo peš ali s kolesom. Z manjšimi spremembami v našem ravnanju izkazujemo skrb za okolje, predvsem pa z zgledom tudi druge spodbujamo k takšnemu ravnanju.

Sodelavke in sodelavci Hidrie menijo

Dr. Simon Strgar, **Hidria IMP Klima:**

Prav vsi lahko in moramo prevzeti odgovornost do okolja z dveh vidikov: z racionalno rabo vseh naravnih elementov (npr. voda, zrak, sonce in drugi energenti) ter s čim manjšim obremenjevanjem okolja s kakršnimikoli emisijami (npr. trdni, tekoči ali plinasti izpusti, hrup).

Odgovornost do naravnega okolja na svojem delovnem mestu v Hidrii uresničujem z varčevanjem pri rabi toplote in elektrike (npr. kontrolirano prezračevanje, gretje in hlajenje delovnega prostora, dosledno ugašanje luči) ter osveščanjem družbenega okolja (družina, sodelavci, poslovni partnerji). Ker voda predstavlja izvor življenja, bi še posebej izpostavil skrb za ohranjanje njene čistosti in varčno rabo vode v gospodinjstvu.

Samo Venko, **Hidria Inštitut Klima:**

Neokrnjeno naravno okolje je ena največjih dobrot in pravic vsakega posameznika. Iz tega izhaja tudi naša obveznost, da se vsak po svojih najboljših močeh potruditi, da se naravno okolje ohrani ali celo sanira. Kot raziskovalec in razvojniki poskušam v čim manjši meri obremenjevati naravno okolje na dva načina: s svojim načinom življenja puščam čim manjšo ekološko sled; pri raziskovalno-razvojnem delu pa mi je med ostalimi kriteriji na prvem mestu energetsko učinkovit izdelek, ki znotraj celotnega življenjskega cikla minimalno obremenjuje okolje, kar je sicer lastnost vseh izdelkov korporacije Hidria. Čisto in ohranjeno naravno okolje nam mora biti vir motivacije in navdiha, da nam skrb za naravo ne predstavlja ovir, pač pa način življenja.

Avtor:
Matija Puš
Foto: **arhiv Hidrie**

PRIHRANITE IN POKAŽITE ODGOVOREN ODNOS DO OKOLJA

Vse bolj pomembno vprašanje, ki si ga zastavljajo graditelji stanovanjskih hiš, je vprašanje energetske učinkovitosti. V tokratni številki Hidrie odgovarjamo na najpogostejša vprašanja, povezana z vgradnjo termosolarnih sistemov.

Kako sončni kolektorji pretvarjajo sončno energijo v toploto?

Delovanje sončnih kolektorjev lahko poenostavljeno ponazorimo s pločvino, na katero sije sonce, pri čemer moramo upoštevati, da so sončni kolektorji visokotehnološko dodelani tako, da je nanos absorberja visoko selektiven, kar pomeni, da bolje sprejema šibkejša sevanja.

Iz česa so sončni kolektorji sestavljeni?

Absorber je z zgornje strani zaščiten s solarnim steklom, z ostalih strani pa s toplotno izoliranim ohišjem. Na zadnji strani absorberja je najpogosteje lasersko ali ultrazvočno privarjena cevna kača, skozi katero se pretaka medij, ki se segreva.

Koliko znaša življenjska doba sončnih kolektorjev?

Prvi ploščati sončni kolektorji v našem podjetju so bili izdelani leta 1980 in še danes delujejo. Ker so izdelani iz kvalitetnih materialov ter trdne zasnove ohišja, lahko kljubujejo vsem vremenskim pogojem. Pričakovana življenjska doba kolektorja je 20 do 25 let. V tem času se investicija v termosolarni sistem večkrat povrne.

Koliko kolektorjev potrebujemo za ogrevanje vode za štiričlansko družino?

Termosolarni sistem za pripravo tople sanitarne vode za povprečno štiričlansko družino meri 6 m² absorpcijske površine kolektorjev. S tem lahko

zagotovimo do 70% potreb po topli sanitarni vodi skozi vse leto.

Koliko moramo površino povečati, če želimo sončno energijo izkoriščati še za pomoč pri ogrevanju prostorov?

Hkratno pripravo tople sanitarne vode in vode za pomoč pri ogrevanju prostorov nam omogoča pretočni sistem priprave tople sanitarne vode v zunanjem modulu. Za povprečno štiričlansko družino, ki živi v hiši s 150 m² ogrevalnih površin klasične gradnje s srednje dobro izolacijo objekta, nam navadno zadostuje 12 m² sončnih kolektorjev.

Kateri drugi elementi sestavljajo termosolarni sistem, če gre le za ogrevanje sanitarne vode in kateri, če želimo še ogrevanje prostorov?

Poleg sončnih kolektorjev potrebujemo tudi hranilnik toplote, solarno črpalčno enoto z regulacijo ter povezovalno opremo; za večje, kombinirane sisteme priprave tople sanitarne vode v kombinaciji z dogrevanjem prostorov pa hranilnik toplote zamenjamo s sistemskim zalogovnikom toplote. V njem shranjujemo viške toplote in iz njega črpamo toploto glede na porabo.

Ali lahko solarni sistem povežemo s sistemom centralnega ogrevanja na zemeljski plin ali kurilno olje?

Termosolarni sistem je možno povezati z vsemi viri dogrevanja. Pri povezavi sistema priprave

BODIMO ODGOVORNI.

- S termosolarnim sistemom za ogrevanje vode zmanjšamo porabo kurilnega olja za 400 litrov letno, izpuste CO₂ pa za 1,04 tone letno. Skozi celotno obdobje delovanja do 26 ton.
- S kombiniranim termosolarnim sistemom za ogrevanje vode in dogrevanje prostorov zmanjšamo porabo kurilnega olja za 700 litrov letno, izpuste CO₂ za 1,8 tone letno, v celotnem obdobju delovanja kar do 45 ton.

Pomagajmo reševati Zemljo. Vsaka dolga pot se začne s prvim korakom.

STE VEDELI?

- Štiričlanska družina potrebuje 6 m² sončnih kolektorjev za pripravo tople sanitarne vode.
- Termosolarni sistem pokrije 70% potreb po topli sanitarni vodi skozi vse leto.
- Do 25% priznanih stroškov naložbe v termosolarni sistem je možno pokriti z državnimi subvencijami.
- S termosolarnim sistemom prihranimo 700 litrov lahkega kurilnega olja letno.
- Življenjska doba sončnih kolektorjev je do 25 let.

tople sanitarne vode kotel povežemo s cevno spiralo v hranilniku toplote. Tako s solarnim sistemom segrevamo vodo v hranilniku toplote, s kotlom pa le dogrevamo po potrebi. Pri kombiniranih sistemih je možnosti priključitve virov dogrevanja več, saj ima sistemski zalogovnik toplote Hidrie na voljo osem priključnih mest. Na ta način lahko volumen v zalogovniku dogrevamo plastno.

Ali imajo Hidriini solarni sistemi certifikat kakovosti?

Hidriine sprejemnike sončne energije SI-SOL 20 2C odlikuje certifikat Solar Keymark. To je znak, ki jamči vrhunsko kakovost, hkrati pomeni tudi pomemben dejavnik pri vlogi za nepovratna

državna sredstva, saj lahko pri nakupu izdelkov s certifikatom Solar Keymark pridobimo višje subvencije.

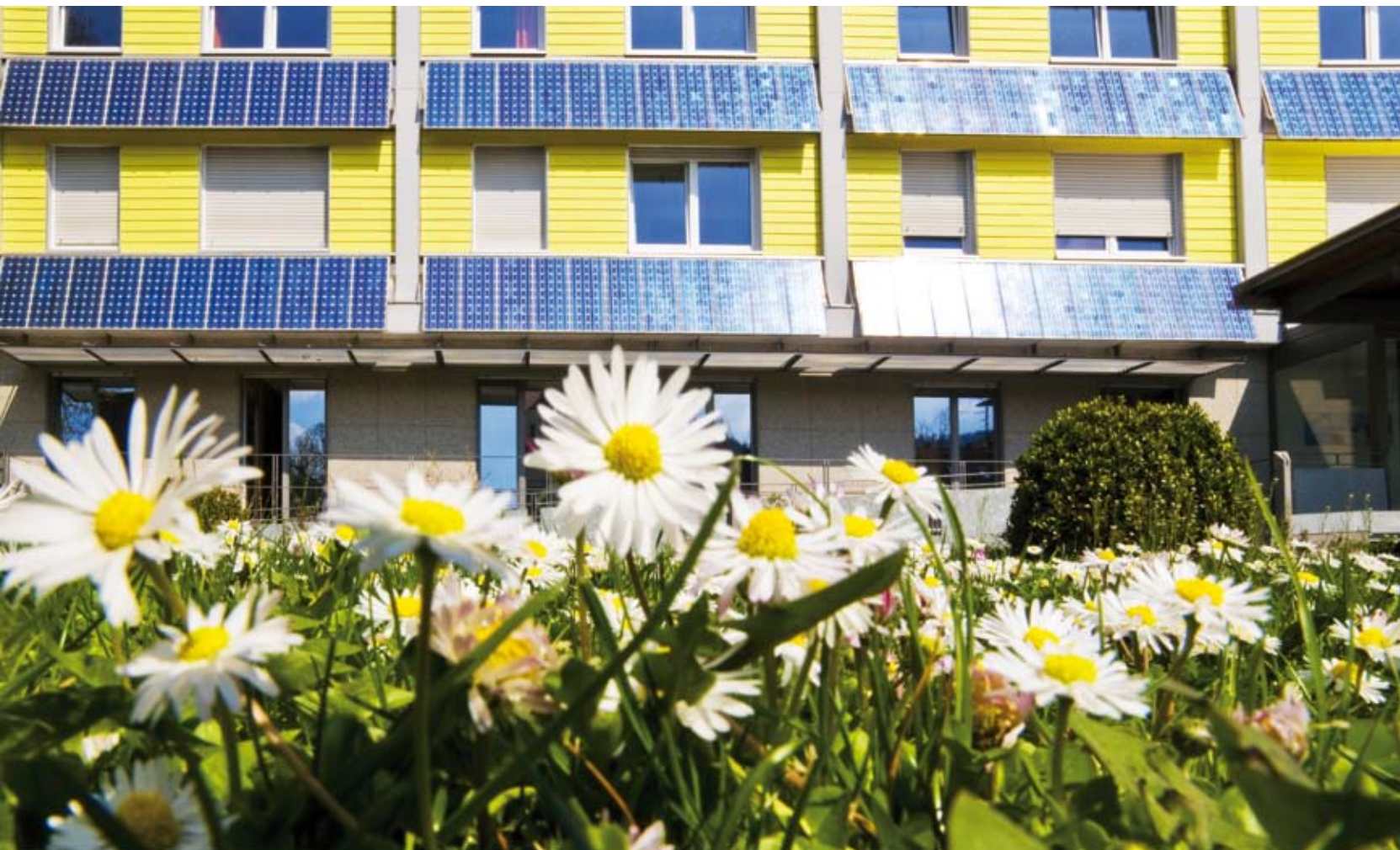
Kako do subvencij pri nakupu termosolarnega sistema?

Vgradnjo termosolarnih sistemov sofinancira Ministrstvo za okolje in prostor, ki krije do 25% priznanih stroškov naložbe v sistem. Za pridobitev nepovratnih sredstev je potrebno oddati pravilno izpolnjeno vlogo, skupaj z vso potrebno dokumentacijo. Obrazce za oddajo vloge najdete na spletni strani www.ekosklad.si. Ob nakupu termosolarnega sistema Hidria vam bodo naši strokovnjaki z veseljem pomagali pri izpolnjevanju vloge.

Več informacij o termosolarnih sistemih najdete na spletnih straneh Hidrie (www.hidria.com), kjer si lahko s posebnim programom izračunate tudi velikost termosolarnega sistema za svojo stanovanjsko hišo. Vprašanja lahko zastavite tudi Hidriinim strokovnjakom – pokličite brezplačno številko 080 87 57 ali pišite na elektronski naslov: sonce@hidria.com.

Freiburg im Breisgau

DOBER ZGLED

Avtorica:
Helena Pregelj Tušar
 Foto: **shutterstock**

Mesto Freiburg im Breisgau na jugozahodu Nemčije, v katerem ima svoj sedež družba Hidria GIF, je »eko mesto«. V zadnjih letih je znano predvsem po skokovitem razvoju solarne industrije. V mestu ima močno vlogo Zelena stranka, ki je na volitvah leta 2002 zbrala skupno 25%, v nekaterih predelih celo več kot 40% glasov volivcev. Novozgrajeni soseski Vauban in Rieselfeld sta bili načrtovani in zgrajeni v skladu z idejo 'trajnostnosti'.

V Freiburgu imajo sedež mnoge mednarodne organizacije, ki si prizadevajo za varovanje okolja, njegovi prebivalci pa so v Nemčiji znani po svoji ljubezni do kolesarjenja in recikliranja (cycling & recycling).

Že leta 1992 je freiburški mestni svet sprejel sklep, po katerem je na občinskih zemljiščih dovoljena le gradnja 'nizko energijskih stavb', vse nove stavbe v mestu pa morajo izpolnjevati stroge okoljske zahteve. Nizko energijske stavbe v Freiburgu izkoriščajo sončno energijo za pridobivanje električne energije ter ogrevanje tople vode, prav tako tudi za uravnavanje temperature v prostorih. Če so v Sloveniji zaenkrat še izjema stavbe z vgrajenimi sprejemniki sončne energije, ob sprehodu skozi Freiburg ugotovimo, da je slika ravno obratna - izjema so stavbe, ki se grejejo »po starem«. Zgled, ki ga kaže posnemati!

Vgradnja termosolarnega sistema

■ dr. Janez Štrancar, Limbuš

SKLENILI SMO: »GREMO NA SONCE!«

Avtorica: **Tanja Tominec**

Foto: **Robert Zabukovec** / osebni arhiv sogovornikov

»Veliko je vzrokov, zaradi katerih se človek zamisli nad svojim ravnanjem z energijo. Ni le denar v tistem trenutku, pa tudi ne zgolj denar v prihodnosti. Tudi zgolj ljubezen do še vedno ohranjene narave, ki nas obdaja, ne. Pa tudi strah pred nestabilnostjo energetskih trgov. Šele vsi razlogi skupaj predstavljajo pravo motivacijo, zaradi katere si človek zgradi tako hišo,« meni dr. Janez Štrancar, eden od uporabnikov Hidriinega termosolarnega sistema. Akcija, s katero je Hidria v poletnih mesecih lanskega leta spodbujala vgradnjo termosolarnih sistemov po vsej Sloveniji, je obrodila sadove. Hidria je samo z lani vgrajenimi solarnimi sistemi v Sloveniji zmanjšala izpuste CO₂ za preko 60 ton letno. Dosegli smo, da je bil v dobri tretjini slovenskih občin vgrajen vsaj en Hidriin termosolarni sistem. O prednostih, ki jih prinaša ogrevanje z energijo Sonca, ki jo mnogi imenujejo tudi »energija prihodnosti«, so za revijo Hidria spregovorili zadovoljni uporabniki.

MILAN KAVČIČ, VRSNIK

Za vgradnjo termosolarnega sistema Hidria sem se odločil avgusta lani. Z našim termosolarnim sistemom ogrevamo dve hiši, skupno imamo 19 radiatorjev. Že po prvih mesecih uporabe lahko rečem, da sem s sistemom zelo zadovoljen. Na začetku sem bil skeptičen, zdaj pa vidim, da je termosolarni sistem zelo dobra stvar. Je tudi precej drag, a meni odgovarja. Ker sem sodelavec Hidrie, sem termosolarni sistem kupil s 25% popustom za zaposlene. Za vgradnjo termosolarnega sistema sem se odločil predvsem zato, ker smo morali prej vsak dan zakuriti, da bi ogreli vodo. Nafta je draga, tudi drva smo morali kupiti, ker jih nimamo doma. Zdaj termosolarni sistem dela namesto mene.

DR. JANEZ ŠTRANCAR, LIMBUŠ

Naša stanovanjska hiša v Limbušu je zrasla iz otroške ideje: hiša na sonce. Pri desetih letih sem namreč dobil od mame v dar knjigo avtorja mag. Bojka Jermana z naslovom Greje naj sonce. Tako se je zgodilo, da so me solarne tehnologije prevzele že v mladih letih in mi življenje zaznamovale v pozitivnem smislu. Ideje so dobivale svoje tehnične osnove med študijem fizike, finančne pa seveda šele kasneje. A ideje so le prešle k realizaciji projekta – izgradnji energetske varčne hiše s solarnim sistemom Hidrie, ki zagotavlja potrebno toploto iz sončne energije.

■ Franc Sušnik, Vransko

■ Milan Kavčič, Vrsnik

Hiša, vsaj njen bivalni del, je v osnovi pasivna, pod njo pa je poglobljena klet, katere večji del služi hranjenju toplote. Slednja je pridobljena s pretvorbo solarne energije v toploto, ki se jo preprosto shrani za pozimi, ko se jo potrebuje. Tako govorimo o aktivni solarno pasivni hiši. Aktivna solarna namreč pomeni, da aktivno pretvarjamo solarno energijo v toploto, jo shranimo in črpamo, kadar želimo. Pasivna hiša pa zato, ker ima zelo nizke toplotne izgube.

FRANC SUŠNIK, VRANSKO:

Pri svoji hiši sem se glede na sončno lego odločil za uporabo solarne energije. Visoki prihranki, ki jih ta sodobna in okolju prijazna tehnologija omogoča, so se potrdili tudi v praksi. Sončne kolektorje uporabljamo tako za ogrevanje hiše, kot tudi za pripravo tople sanitarne vode. Namestili smo 10 Hidriinih ploščatih sprejemnikov sončne energije, skupne površine 20 m², ki so nameščeni na vrtu in imajo idealno usmerjenost proti jugu. Sprejemnike smo postavili jeseni 2008. Letos pozimi smo sistem preverili in z velikim zadovoljstvom ugotovili, da prihranek pri porabi kurilnega olja znaša kar 1000 litrov! V pretekli sezoni smo porabili 2400 litrov kurilnega olja, letos pa samo 1400. Za termosolarni sistem smo prejeli tudi sredstva Ekosklada. Izračunali smo, da se nam bo investicija predvidoma povrnila v sedmih letih.

Hidriine sprejemnike sončne energije od letošnjega leta dalje odlikuje **certifikat Solar Keymark**, ki prinaša pomembno prednost uporabnikom – z nakupom izdelkov s certifikatom Solar Keymark so namreč upravičeni do višjih državnih subvencij za vgradnjo solarnih sistemov.

Infrardeča termografija

Avtorja:

**Mirko Petrovčič,
Gregor Alič**

MEČETE POLENA SKOZI OKNO?

Na termogramu je zaznano intenzivnejše ohlajanje v bližini dveh prezračevalnikov na strehi, medtem ko sama streha zaradi pokritosti s snegom ne odraža realnega stanja. Značilen je izdatnejši prevod toplote pod in nad prvo ter drugo ploščo, v okolici preklad nad okni, ter skozi sama okna. Na spodnjem levem področju čelne strani hiše zaradi odprtih garažnih vrat opazimo izdatno povečano temperaturo. Levi vogal nad garažo je hladnejši zaradi notranjega pohištva, ki deluje kot dodatna izolacija.

V enem od laboratorijev Hidria Inštituta Klima v Godoviču uporabljajo zanimivo kamero, s katero je možno meriti temperaturo na površini kateregakoli predmeta ali objekta. Metodi strokovno pravimo infrardeča termografija. Gre za metodo merjenja temperature, s katero hitro in enostavno izmerimo površinsko temperaturo ter si nato na sliki ogledamo prikaz temperature porazdelitve po površini. Metoda je posebej uporabna v gradbeništvu, pri vzdrževanju, kontroli tehnoloških procesov in elektroenergetiki. Metoda lahko zelo koristi tudi lastnikom ali bodočim lastnikom stanovanjskih hiš, saj je z infrardečo kamero mogoče odkriti velike napake v gradbeništvu, ki močno povečajo

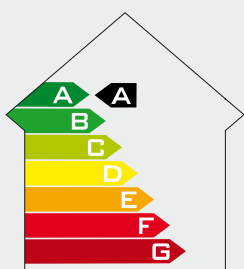
stroške vzdrževanja ter ogrevanja in hlajenja. Odkrijemo lahko veliko skritih napak v obliki toplotnih mostov, slabo izvedene hidroizolacije, nedelujočega talnega gretja, ipd. Napake lahko s termografijo nazorno prikažemo še preden poteče garancija za izvedena dela oz. še pred nakupom objekta, ter se tako z majhnimi posegi izognemo »metanju polen skozi okno«. Termografijo lahko uporabljamo tudi v proizvodnji, pri kontroli tehnološkega procesa, ki je eden ključnih dejavnikov za zagotavljanje kakovosti končnega izdelka, ter pri preventivnih pregledih v vzdrževanju, ki omogočajo zgodnje odkrivanje okvarjenih elementov ter pravočasen nakup novih.

Ste energijski asket ali potratnež?

KATEREMU ENERGIJSKEMU RAZREDU PRIPADATE?

Malo za šalo, malo zares. Hišni aparati z oznako energijskega razreda A so ekološki in energijsko učinkoviti, tisti, ki se uvrščajo v razred C ali D, pa energijsko potratni in bolj obremenjujoči za okolje. Tudi ljudje se glede na svoj življenjski slog uvrščamo v različne »energijske razrede«. Pri spodnjih vprašanjih označite, katera trditev za vas osebno drži, ter tako ugotovite, kateremu razredu pripadate sami.

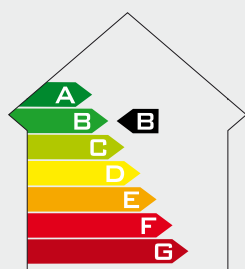
☐ Vode ne puščam teči v prazno.
☐ Uporabljam okolju prijazne praške in čistila.
☐ Pri nakupu novega gospodinjskega aparata se odločim za energijski razred A.
☐ Vrat hladilnika ne puščam odprtih po nepotrebem.
☐ Kuham v pokriti posodi, s čimer zmanjšam porabo energije.
☐ Uporabljam varčne žarnice.
☐ Kadar odidem iz prostora, ugasnem luči.
☐ Pralni in pomivalni stroj vključim šele, ko sta povsem polna.
☐ Perilo sušim na zraku.
☐ Namesto avta pogosto uporabljam javna prevozna sredstva, grem peš ali s kolesom.
☐ Redno in dobro vzdržujem svoj avtomobil.
☐ V avtomobilu nikoli ne vozim s seboj odvečne teže.
☐ Doma imam vgrajena energijsko varčna okna.
☐ Moji kuhinjski elementi so brez PVC oblog. | ☐ Temperatura v mojem stanovanju pozimi ni višja od 21 °C.
☐ Ne uporabljam strupenih osvežilcev prostora.
☐ Stvari, ki jih ne potrebujem več, zamenjam, oddam, prodam ali podarim.
☐ Odpadke ločujem na skupine, ki jih je mogoče reciklirati: steklo, papir, plastično embalažo, kovino, pločevinke, biološke/organske odpadke, tekstil.
☐ Po nakupih se odpravim s platneno vrečko za večkratno uporabo.
☐ Tiskam in fotokopiram obojestransko.
☐ Zdravil, ki jim je pretekel rok, ne mečem v smeti.
☐ Izbiram oblačila iz naravnih materialov in se izogibam sintetičnim.
☐ Podpiram organizacije, ki se ukvarjajo z varovanjem okolja.
☐ Kupujem hrano, ki je bila pridelana blizu kraja, kjer živim.
☐ Pijem naravne pijače, ki nimajo dodanega sladkorja, arome in barvil. |
|--|---|

Od 21 do 25 odgovorov
»drži«:

Energijski razred A

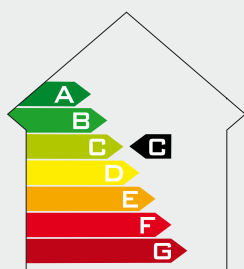
Vaš odnos do okolja je odgovoren. Priporočamo vam, da poskusite za okolju prijazno ravnanje navdušiti tudi ljudi okoli sebe.

Od 16 do 20 odgovorov
»drži«:

Energijski razred B

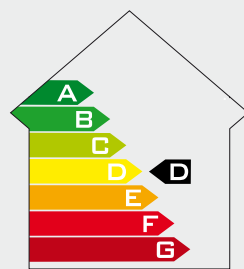
Ste okoljsko ozaveščeni, kar izkazuje tudi s svojim ravnanjem. Ponovno preberite trditve, ki za vas ne držijo in premislite, kaj lahko v svojem življenjskem slogu še izboljšate.

Od 11 do 15 odgovorov
»drži«:

Energijski razred C

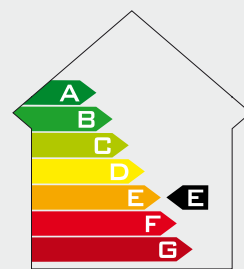
Kljub temu, da se zavedate pomena odgovornega ravnanja z okoljem, dajete prednost ugodju. Z majhnimi dejanji in vsaj eno spremembo v »energetsko potratnih« navadah lahko veliko prispevate k čistejšemu okolju.

Od 6 do 10 odgovorov
»drži«:

Energijski razred D

Naravno okolje in vi sta vse prej kot prijatelja. Začnite razmišljati o tem, da smo ljudje del narave in s svojimi dejanji prispevajte k ohranjanju njenih lepote in vrednosti.

Od 0 do 5 odgovorov
»drži«:

Energijski razred E

S svojim življenjskim slogom močno obremenjujete okolje. S spreminjanjem navad začnite še danes!

Knjiga lahko spremeni naš odnos do okolja

Avtorica:

Metoda Pivk,
Mestna knjižnica in
čitalnica Idrija

EKO BRANJE

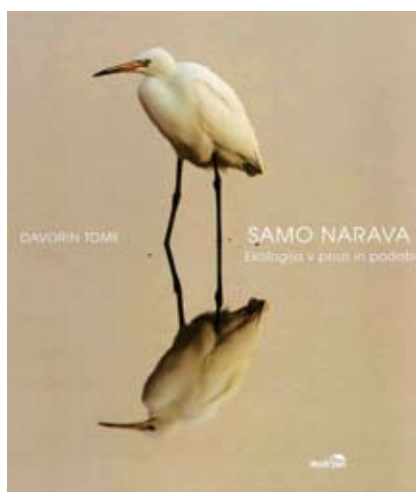
Vabimo vas k branju knjig z okolju prijazno vsebino.
Najdete jih na policah najbližje knjižnice.

“Prav tako kakor je 19. stoletje pripadalo premogu, 20. pa nafti, bo 21. stoletje doba sonca, vetra in energije iz notranjosti Zemlje.” (Str. 254)

“Skozi zastor trstike sem priveslal v majhen, čaroben svet, ograjen s šaši in rogozom. Pozdravilo me je mrmranje žuželk in v razbeljenem ozračju so prasketala krila številnih kačjih pastirjev.” (str. 93)

“Že kar nekaj vrst je izumrlo od takrat, ko sem bral rahlo filozofski dokaz, da smo ljudje najbolj razvito bitje v vesolju.” (str. 65)

“Etika in estetika sta povezani. Japonci so se odločili za lepoto, da so ohranili ljubezen do življenja.” (str. 73)

NAČRT B Lester R. Brown

Pomanjkanje vode in naravnih virov, dviganje temperature, taljenje ledu, vse večja revščina, krčenje gozdov, izginjanje živalskih in rastlinskih vrst, vse hujše naravne nesreče... to je le nekaj problemov, ki vedno bolj pestijo današnjo civilizacijo. Kako ukrepati in ublažiti posledice našega slabega gospodarjenja z naravo ter prepričati najhujše? Odgovore na ta vprašanja podaja Lester R. Brown v knjigi Načrt B. Predlaga takojšnje ukrepe na globalnem nivoju, s katerimi lahko posamezniki in države rešijo naš ogroženi planet. Takoj danes naredimo prvi korak in preberimo knjigo, ki nam bo pomagala razumeti razsežnosti problema in nam predlagala načrt za rešitev.

ZGODBE IZ KANUJA Ivan Esenko

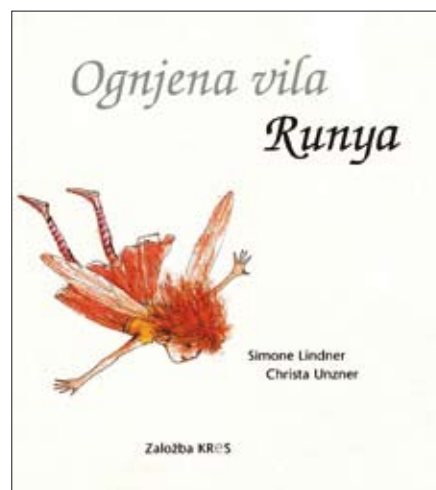
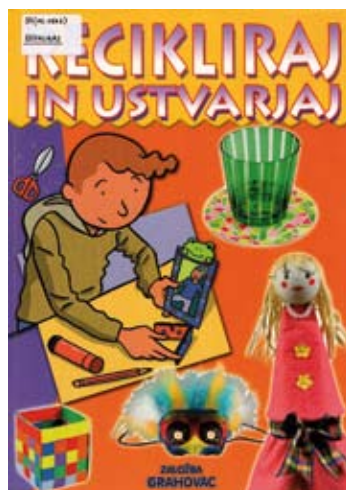
Monografija Zgodbe iz kanuja je prava hvalnica slovenskim vodam, ki z opisi narave, predvsem pa s čudovitimi fotografijami kar vabi ven. Poleg opisov slovenskih rek in jezer ter njihove okolice avtor eno poglavje posveti tudi rastlinstvu in živalstvu ob in v vodah, ne pozabi pa niti na tehnična navodila tistim, ki se bodo na vode odpravili z različnimi plovili. Pogled na Slovenijo z drugačne perspektive.

SAMO NARAVA Davorin Tome

Knjiga Samo narava je drugačna knjiga o ekologiji, saj ji dajejo posebno vrednost čudovite fotografije, s katerimi avtor ponazarja zapisano. Klasične ekološke teme se prepletajo s prispevki s področja varstva narave, avtor pa med misli in spoznanja niza tudi rešitve za probleme. Seveda pa se dotakne tudi vloge ljudi v naravi.

UMETNOST PREPROSTOSTI Dominique Loreau

Minimalizem postaja v današnjem času, obsedenem z materialistično miselnostjo, res prava umetnost, ki jo obvladajo le redki. Ena takih je Dominique Loreau, ki že več kot 26 let živi na Japonskem. V svoji knjigi Umetnost preprostosti skuša odgovoriti na vprašanje, kaj je tisto najnujnejše, kar nas v življenju osrečuje, in kako se znebiti nepotrebne balasta, ki nam otežuje življenje. Ponuja nam nasvete o očiščenju telesa in duha in poziva k osvobajanju spon materialističnih dobrin. Le to je namreč pot, ki vodi k dobremu počutju in harmoniji.

"Razodevanje pomena ptičjih imen naj bi pripomoglo k utrjevanju kulturne razsežnosti že dodobra uveljavljenega, pa vendar preveč površnega zanimanja za naravo." (str. 6)

RAZODETJA PTIČJIH IMEN

Iztok Geister

Knjiga je namenjena tako ljubiteljem ptic kot tudi tistim, ki jih zanimajo njihova imena in ozadje za nastanek poimenovanj. Večkrat je namreč imenu ptice botrovalo poznavanje njenega življenja. Avtor v pričujočem delu razlaga izvor imen posameznih vrst, rodov in družin, njihove narečne različice in latinske izpeljave oziroma prevode. Za likovno opremo knjige je poskrbela Maja Marčič z nazornimi ilustracijami ptic.

RECIKLIRAJ IN USTVARJAJ

(Ljubljana: Grahovac, 2008)

Prav je, da že otroke naučimo varčne uporabe materialov in recikliranja ter pomena le-tega za varstvo okolja.

Ob tem si lahko pomagamo s knjigo Recikliraj in ustvarjaj, ki na otrokom privlačen način naniza 21 ustvarjalnih idej za izdelavo drobnih predmetov iz odpadnih materialov. Zanimive ideje in privlačni izdelki pa bodo otrokom nudili tudi obilo zabave in zadovoljstva ob uspešnem delu.

ZBIRKA VILINSKA BITJA

Simone Lindner

V štirih slikanicah iz zbirke Vilinska bitja bodo otroci spoznali zračno vilo Taro, vodno vilo Aelin, ognjeno vilo Runyo in zemeljskega škrata Amarja. Vsak izmed njih ima svoj element, s katerim je tesno povezan in zanj pridno skrbi. Ob tem mladim bralcem razkrivajo čudesa narave in jih na nevsiljiv način učijo skrbeti zanjo.

■ Predsednik upravnega odbora Hidrie Edvard Svetlik

■ Hidria v skladu z načeli družbene odgovornosti ustvarja okolju prijazne izdelke in spodbuja razvoj mladih glasbenih talentov.

DECEMBER

Predsednik upravnega odbora

Najvišja uvrstitev med družbeno odgovornimi

Predsednik upravnega odbora

Najvišja uvrstitev med družbeno odgovornimi

Med največjimi multinacionalkami

V Beogradu o klimatizaciji, gretju in hlajenju

Sprejem partnerjev Hidrie IMP Klima

Predsednik upravnega odbora Hidrie Edvard Svetlik je v lanskem letu zabeležil 28 let vodenja korporacije Hidria in pred tem Hidrie Rotomatika, ki danes predstavlja eno ključnih Hidriinih družb. S tem se uvršča med slovenske managerje z najdaljšim stažem na čelu velike gospodarske skupine, po podatkih raziskave ugleda slovenskih managerjev tudi med najuglednejše. Ob koncu lanskega poslovnega leta se je Edvard Svetlik odločil za upokojitev, vendar tudi po tem opravlja funkcijo predsednika upravnega odbora družb Hidria d. d. in H&R d. d. ■

Hidria se po podatkih, ki jih je konec lanskega leta objavil časnik Finance, uvršča med slovenska podjetja, ki se močno zavedajo pomena družbene odgovornosti. Pri vprašalniku, ki je zajemal 30 vprašanj o poslovnih politikah, praksi in vrednotah podjetij, je Hidria dosegla najvišji rezultat med vsemi sodelujočimi podjetji. ■

■ Sprejem poslovnih partnerjev Hidrie IMP Klima sta odprla predsednik in podpredsednik poslovnega odbora Hidrie, mag. Iztok Seljak in Ivan Rupnik.

■ Hidria se uvršča med največje slovenske multinacionalke.

Med največjimi multinacionalkami

Po podatkih lestvice, ki jo je ob koncu lanskega leta objavil časnik Finance, se je Hidria glede na prihodke, sredstva in število zaposlenih uvrstila na 17. mesto med največjimi slovenskimi multinacionalkami ter na 18. mesto med najbolj internacionaliziranimi slovenskimi multinacionalkami. ■

V Beogradu o klimatizaciji, gretju in hlajenju

Med 3. in 5. decembrom je v Beogradu potekal tradicionalni, že 39. mednarodni kongres o klimatizaciji, gretju in hlajenju, na katerem redno nastopa tudi Hidria. Kongres KGH je v treh dneh obiskalo preko tisoč strokovnjakov, ki so jim spregovorili predavatelji iz vse Evrope, ZDA, Rusije in Egipta. Vzporedno s kongresom je potekal tudi sejem, na katerem so se predstavila tako domača, kot tuja podjetja. Hidria, ki je eden od glavnih sponzorjev kongresa, je ob tej priložnosti predstavila svoje napredne rešitve klimatskih naprav z adiabatnim hlajenjem. ■

Sprejem partnerjev Hidrie IMP Klima

Novoletnega sprejema poslovnih partnerjev Hidrie IMP Klima, ki je potekal 2. decembra v Ljubljani, v referenčnem objektu Hidrie – hotelu Austria Trend, se je udeležilo 150 projektantov, montažerjev, investitorjev in dobaviteljev. Goste sta nagovorila mag. Iztok Seljak, predsednik poslovnega odbora in Ivan Rupnik, podpredsednik poslovnega odbora in glavni direktor skupine Hidrie IMP Klima, ki sta se partnerjem zahvalila za zaupanje in sodelovanje ter zaželela uspešno leto 2009. ■

■ Izobraževanje o fotovoltaičnih elektrarnah

■ Perles na sejmu v Švici

■ Klimatske naprave Hidria odlikuje mednarodni certifikat Eurovent.

JANUAR

Hidria v novo leto kot delniška družba

Hidria v novo leto kot delniška družba

V Inštitutu o fotovoltaiiki

Prodajno konferenco gostili v Sarajevu

Trije novi certifikati kakovosti

Mednarodna delegacija partnerstva Leonardo da Vinci

Hidria d. o. o., ki združuje vse ključne korporativne funkcije, se je ob koncu poslovnega leta 2008 preoblikovala v delniško družbo. Vodstvo Hidrie se je za tak poslovni korak odločilo, ker je nova oblika za korporacijo Hidria s poslovnega vidika ustrežnejša. Hidria d. d. ima upravni odbor, ki ga vodi predsednik upravnega odbora Edvard Svetlik, izvršna direktorja sta Andra Krapš Rejc in mag. Iztok Seljak, ki istočasno opravlja tudi funkcijo predsednika poslovnega odbora. Podpredsedniki poslovnega odbora so: Boštjan Bratuš, Aleksander Hatlak, Živko Kavs, Dušan Lapajne, Ivan Rupnik, Miloš Šturm in Stane Uršič. ■

V Inštitutu o fotovoltaiiki

V Hidria Inštitutu Klima je v začetku januarja potekalo izobraževanje o tehničnih osnovah fotovoltaičnih sistemov in pospeševanju prodaje fotovoltaičnih elektrarn, s poudarkom na ekonomskem izračunu investicije.

Tema je zelo aktualna, saj je Vlada RS v svojem programu zapisala, da bo Slovenija v obdobju 2008-2012 zgradila za 500 MW fotovoltaičnih elektrarn, kar pomeni okoli 2 milijardi EUR investicij. Hidria je ponudnik celovitih rešitev za učinkovito izkoriščanje sončne energije, tako na področju termosolarnih kot fotovoltaičnih sistemov. ■

Trije novi certifikati kakovosti

Številnim že pridobljenim certifikatom so se v začetku leta 2009 pridružili trije novi na področju klimatizacije, gretje in hlajenja, in sicer: EUROVENT za klimatske naprave, oznaka CE za grelnike zraka in certifikat Solar Keymark za sprejemnike sončne energije. Slednji prinaša pomembno prednost tudi uporabnikom, saj so z nakupom izdelkov s certifikatom Solar Keymark upravičeni do višjih državnih subvencij za vgradnjo solarnih sistemov. ■

■ Delegacija partnerstva Leonardo da Vinci

Prodajno konferenco gostili v Sarajevu

Zimska prodajna konferenca skupine Hidria IMP Klima je letos potekala v Sarajevu. Kraj srečanja ni bil izbran naključno, saj Sarajevo ob Varšavi, Moskvi in matičnem Godoviču tvori mrežo centrov znanja in moči. Prodajne konference, na kateri so udeleženci razpravljali o ciljih in strategijah prodaje v povezavi z najnovejšimi razvojnimi dosežki, so se poleg slovenskih predstavnikov vodstva, prodaje in razvoja udeležili tudi predstavniki prodajnih družb in predstavništev široko razvejane prodajne mreže skupine Hidria IMP Klima iz Bolgarije, Bosne in Hercegovine, Črne gore, Kosova, Makedonije, Nemčije, Poljske, Portugalske, Rusije in Srbije. ■

Novosti na sejmu v Švici

Sredi januarja je Hidria razstavljala svoje profesionalno električno ročno orodje Perles na specializiranem sejmu za električno ročno orodje v švicarskem Luzernu. Hidria je nastop v domovini Perlesa – znamka je namreč nastala v Švici leta 1936 – izkoristila predvsem za predstavitev specializiranih novosti za profesionalno rabo v gradbeni in kovinsko-predelovalni industriji ter novih servisnih storitev; med njimi zidni rezkar, ki so ga Hidriini strokovnjaki razvili v sodelovanju s poznano Husqvarno. Poleg predstavitev novosti je Hidria na sejmu predstavila vpeljavo 3-letne garancije na švicarsko tržišče. ■

Mednarodna delegacija partnerstva Leonardo da Vinci

Hidrio je v okviru mednarodnega partnerstva vseživljenjskega učenja Leonardo da Vinci obiskala delegacija profesorjev elektrotehničnih strok iz Švedske, Finske, Češke in Slovenije. Člane delegacije, ki so se v Sloveniji mudili na pripravljalnem obisku v okviru projekta PAMCAS, je na predlog Elektrotehniško-računalniške strokovne šole in gimnazije Ljubljana sprejela tudi Hidria. Glavni namen projekta je partnersko sodelovanje pri izmenjavi metod, s katerimi bodo izobraževalne ustanove in gospodarske družbe omogočile učinkovito praktično usposabljanje dijakov. ■

■ Obisk ministra za delo, družino in socialne zadeve dr. Ivana Svetlika

■ Seminar o pravilniku PURES

FEBRUAR

Minister za delo na obisku

PURES za večjo rabo obnovljivih virov energije

Minister za delo na obisku

PURES za večjo rabo obnovljivih virov energije

Hidria za dobro klimo v šolah

17. februarja je Hidrio obiskal minister RS za delo, družino in socialne zadeve dr. Ivan Svetlik s sodelavci. Minister se je na srečanju seznanil s poslovanjem Hidrie, vplivom finančne in gospodarske krize na poslovanje ter ukrepi za omilitev vplivov krize in ohranjanje čim večjega števila delovnih mest, ki jih je sprejela Hidria. Hidria je na srečanju z ministrom poudarila, da je za učinkovito reševanje negativnih posledic recesije s strani države nujno potrebno zagotoviti fleksibilnejšo delovno-pravno zakonodajo. Srečanje je namenila tudi razgovoru o ukrepih, ki jih za omilitev učinkov finančne in gospodarske krize načrtuje država. ■

Hidria IMP Klima je v začetku februarja organizirala seminar z naslovom »Programske novosti in Hidriine rešitve, vezane na novi pravilnik o prezračevanju PURES«. Seminarja o pravilniku, ki stopi v veljavo 1. julija letos in prinaša nove zahteve na področju energetske rešitve objektov, se je udeležilo preko 160 udeležencev. Pravilnik PURES je namenjen doseganju dobre izolacije stavb, primerne kakovosti zraka v stavbi in visoke učinkovitosti vgrajenih naprav. Hidriina ponudba izpolnjuje visoke zahteve standarda, po katerem bodo morali investitorji zagotavljati najmanj 25% moči za gretje, prezračevanje, hlajenje in toplo vodo z obnovljivimi viri energije. ■

■ Hidria je ravnateljem srednjih šol predstavila priložnosti za učinkovito rabo sončne energije.

■ Podpredsednik poslovnega odbora Hidrie in glavni direktor Hidrie Perles Aleksander Hatlak (levo) je podpisal pogodbo s Collomixom.

Hidria za dobro klimo v šolah

MAREC

Pogodba s Collomixom

Ugodne razmere bivanja lahko bistveno vplivajo na zbranost in učinkovitost 400.000 učencev, dijakov, študentov in profesorjev, dnevno vključenih v slovenski izobraževalni sistem. Na pobudo Hidrie je bila februarja na Ministrstvu za šolstvo in šport organizirana delavnica na temo »Učinkovito upravljanje šolskih objektov – priložnosti z vidika rabe obnovljivih virov energije«. Prve tovrstne delavnice so se udeležili ravnatelji srednjih šol, sledile bodo delavnice za slušatelje iz osnovnih šol in univerz. Hidria je predstavila celovite energetske rešitve, s poudarkom na sončnih kolektorjih in fotovoltaiiki ter upravljanje objektov s pomočjo centralno-nadzornega sistema. ■

Pogodba s Collomixom

Gostili študente Fakultete za strojništvo

Na sejmu ISH z energetske učinkovitimi rešitvami

Seminar v sodelovanju z Eurovent Certification

Prizadevanja za učinkovito rabo sončne energije se nadaljujejo

4. Inovacijski forum

Obisk ministrice za lokalno samoupravo in regionalni razvoj

Perles na sejmu Grames

Predstavitev na sejmu MEGRA

KEIO po novem KlimaHidria, GIF se je preimenoval v Hidria GIF

V začetku marca so v Hidrii Perles podpisali novo pogodbo o dolgoročnem sodelovanju z nemškim Collomixom, vodilnim podjetjem v ponudbi mešalnikov za gradbeno industrijo. V Hidrii Perles za Collomix že proizvajajo celotno linijo profesionalnih mešalnikov. V letošnjem letu načrtujejo sodelovanje razširiti z novimi projekti. Podpis pogodbe pomeni nove priložnosti za nadaljnje partnerstvo s strateško pomembnim kupcem, ki bo skupaj s Hidrio iskal inovativne razvojne rešitve v industriji električnih ročnih orodij. ■

■ Študenti Fakultete za strojništvo so obiskali Hidria Inštitut Klima.

■ Razstavní prostor Hidrie na sejmú ISH

Gostili študente Fakultete za strojništvo

V začetku marca so Hidrio obiskali študenti 4. letnika univerzitetnega programa in 3. letnika visokošolskega programa Fakultete za strojništvo, smeri energetika in procesna tehnika. Študentje so si ogledali proizvodne prostore Hidrie v Ljubljani in Godoviču ter Hidria Inštitut Klima. Glavni direktor Hidrie IMP Klima Ivan Rupnik in direktor Inštituta dr. Erik Pavlovič sta gostom predstavila Hidrio ter njen razvojni inštitut v Godoviču. Študentje so bili z obiskom zelo zadovoljni, več kot polovica jih je izrazila željo po nadaljnjem sodelovanju. ■

Na sejmú ISH z energetsko učinkovitimi rešitvami

Na frankfurtskem razstavišču je marca odprl vrata največji svetovni strokovni sejem za klimatizacijo, gradnjo in obnovljive vire energije. Med več kot 2.400 razstavljavci iz vsega sveta je na sejmú nastopala tudi Hidria, ki je razstavila inovativne novosti za industrijo klimatizacije, gretja in hlajenja, med njimi: novo družino elektronsko komutiranih ventilatorjev, difuzorje, izboljšane elektronske regulatorje pretoka zraka, talne konvektorje, hladilne gredi, klimatsko napravo TopAir ter aktivne stropove za prezračevanje velikih kuhinj. ■

Seminar v sodelovanju z Eurovent Certification

V sklopu obiska sejma ISH je Hidria v sodelovanju z Eurovent Certification organizirala seminar na temo »Klimatske naprave za pripravo zraka«. Na seminarju so bile med drugim predstavljene nove nalepke energetske učinkovitosti za naprave za pripravo zraka ter metode za izračun stroškov v življenjski dobi naprave za pripravo zraka. ■

■ Perlesove novosti

■ Družba v Freiburgu se po novem imenuje Hidria GIF.

Perles na sejmu Grames

Med 18. in 23. marcem je v Banja Luki potekal mednarodni gradbeni sejem GRAMES 2009. Perles je na sejmu prikazal program nove vibrirne tehnike ter ostale novosti za profesionalno rabo v gradbeništvu. Obiskovalci so si lahko ogledali novi zidni rezkar, razvit v sodelovanju s Husqvarno, mali kotni polirnik, odlično ocenjen med profesionalnimi uporabniki, ter enohitrostni vrtnik, specializirano orodje za vrtnanje serijskih izvrtin. Med pomembnimi novostmi je bil tudi mehanski vibrator betona, ki ga odlikuje predvsem inovativna oblika, v celoti prilagojena uporabniku. ■

Predstavitev na sejmu Megra

31. marca se je v Gornji Radgoni začel mednarodni gradbeni sejem Megra. V Hidrii smo sejem izkoristili za predstavitev specializiranih orodij za gradbeno industrijo. Domačemu trgu je bil prvič predstavljen nov program vibrirne tehnike Perles, v katerem je preko trideset orodij za vibriranje betona. Hidria je na sejmu predstavljala še ostale novosti, med njimi: zidni rezkar, enohitrostni vrtnik ter kotni polirnik. Slednjega že uspešno trži v zahodni Evropi. ■

KEIO po novem KlimaHidria, GIF se je preimenoval v Hidria GIF

Hidriina družba, ki na portugalskem tržišču prodaja sisteme za klimatizacijo, gretje in hlajenje, se je v letošnjem letu preimenovala iz KEIO v KlimaHidria, nemška družba GIF, ki proizvaja in trži aktivne stropove za velike kuhinje, pa v Hidria GIF. Imeni družb s sedežema v Lizboni in Freiburgu sta po novem skladni s celostno podobo poimenovanj družb korporacije ter blagovno znamko Hidria. ■

■ Inovatorji leta

■ Ministrica za lokalno samoupravo in regionalni razvoj mag. Zlata Ploštajner na obisku v Hidria Inštitutu za avtomobilsko industrijo

Prizadevanja za učinkovito rabo sončne energije se nadaljujejo

Hidria je na sejmu Dom med 3. in 8. marcem na ljubljanskem Gospodarskem razstavišču razstavljala ponudbo termosolarnih in fotonapetostnih sistemov. Strokovnjaki Hidrie so obiskovalcem nudili vso tehnično podporo in individualno svetovanje pri izbiri pravega termosolarnega sistema, prav tako tudi svetovanje pri pridobivanju državnih nepovratnih sredstev, ki lahko stroške nakupa termosolarnih sistemov znižajo kar do 25%. ■

4. Inovacijski forum

Marca je v Godoviču potekal 4. Inovacijski forum Hidrie, ki se ga je udeležilo preko 150 vodilnih managerjev Hidrie, inovatorjev in nagrajencev. Po uvodnem nagovoru predsednika poslovnega odbora mag. Iztoka Seljaka, je o inovativnosti spregovorila Tanja Mohorič, direktorica za inovacijsko kulturo. Podpredsednik poslovnega odbora Hidrie Živko Kavšar ter sodelavci Hidriinih družb: Edi Tratnik, Igor Rupnik, Frane Koren in Miha Šubic so predstavili model in projekte sistema vodenja HLS (Hidria Leadership System). Na letošnjem forumu so spregovorili tudi gostje: Branko Žibert iz A. T. Kearney, Aleksander Zalaznik iz Danfoss Trata ter psiholog dr. Aleksander Zadel. Forum se je zaključil s slavnostno podelitvijo nagrad in priznanj za najboljša diplomska dela, koristne predloge ter inovacije leta 2008. Letošnje nagrajence predstavljamo na straneh 34 do 38. ■

Obisk ministrice za lokalno samoupravo in regionalni razvoj

Hidria je marca obiskala ministrica za lokalno samoupravo in regionalni razvoj mag. Zlata Ploštajner. Vodstvo korporacije je visoki gostji in njenim sodelavcem predstavilo tolminski Hidria Inštitut za avtomobilsko industrijo, ki ga je Hidria odprla lani in je bil sofinanciran s sredstvi Evropskega sklada za regionalni razvoj. Osnovni namen obiska ministrice je bil namreč pregled koriščenja sredstev, ki jih je za sofinanciranje projektov v Posočju namenila Evropska unija. ■

■ Ekipa Hidrie BH

■ Solarne sisteme po novem trži Hidria Inženiring.

APRIL

Hidria Inženiring trži solarne sisteme

Hidria BH slavila 10. obletnico delovanja

Hidria Inženiring trži solarne sisteme

Hidria BH slavila 10. obletnico delovanja

Dolgoročna pogodba s Stuart Turnerjem

Novo dvočlansko poslovanje Hidrie IMP Klima

Hidria IMP Klima bogatejša za dva certifikata

Živko Kavs po napredovanju v Hidrii prevzema odgovornost za poslovni sistem vodenja

Boštjan Bratuš vodi Hidrio AET

Sejem CWIEME

V Hidrii je bila sprejeta odločitev, da se 1. aprila 2009 program obnovljivih virov energije iz Hidrie IMP Klima prenese v družbo Hidria Inženiring. Odločitev za ta poslovni korak je bila sprejeta zaradi združevanja vseh storitvenih dejavnosti v enem podjetju, s čimer bo Hidria svojim kupcem zagotovila še bolj kvaliteten in odziven servis. Družba Hidria Inženiring se ukvarja s tehničnim svetovanjem, servisom sistemov za klimatizacijo, gretje in hlajenje, centralnonadzornimi sistemi in avtomatiko. Odgovorna je tudi za svetovanje na področju obnovljivih virov energije ter prodajo termosolarnih in fotonapetostnih sistemov (fotovoltaike). ■

V začetku aprila je v Sarajevu potekala jubilejna slovesnost ob 10. obletnici uspešnega delovanja Hidria BH, ki ima na področju klimatizacije, gretja in hlajenja velikih objektov v Bosni in Hercegovini prevladujoč tržni delež. V desetletju svojega delovanja je prodaja Hidriine družbe v Sarajevu pod vodstvom direktorice Dijane Kozadra zrasla kar za 30-krat, Hidria BH pa je v tem času prevzela tudi odgovorno vlogo na Balkanu – postala je prvi Hidriin kompetenčni center v tujini na področju klimatizacije, gretja in hlajenja, ki nudi tehnično, kadrovsko in servisno podporo vsem prodajnim družbam Hidrie v jugovzhodni Evropi. Hidria danes v Bosni in Hercegovini, v družbah Hidria BH in Uniklima, zaposluje 120 sodelavcev, ki se ukvarjajo s proizvodnjo in trženjem sistemov za klimatizacijo ter prodajo električnih ročnih orodij Iskra ERO in Perles. ■

■ Podpredsednik poslovnega odbora Hidrie Dušan Lapajne je sklenil dolgoročno pogodbo s Stuart Turnerjem.

■ Ivan Rupnik

■ Stane Uršič

Dolgoročna pogodba s Stuart Turnerjem

Hidria je po intenzivnih razvojnih in prodajnih aktivnostih v zadnjih letih postala vodilni proizvajalec motorjev za črpalke na angleškem trgu. Z dosedanjimi inovativnimi razvojnimi pristopi in odlično kakovostjo je ekipa Hidrie, ki se ukvarja z razvojem in proizvodnjo motorjev in ventilatorjev, uspešno sklenila številne nove posle, med njimi posel z vodilnim britanskim proizvajalcem črpalk, podjetjem Stuart Turner, ki je Hidrio izbral za ekskluzivnega dobavitelja celotne palete izdelkov. V Henleyu on Thames, kjer ima Stuart Turner svoj sedež, sta prvi mož britanske korporacije Mark Williams in podpredsednik poslovnega odbora Hidrie Dušan Lapajne sredi aprila podpisala dolgoročno pogodbo o sodelovanju, ki Stuart Turnerju zagotavlja dobave motorjev za nove generacije črpalk, Hidrii pa strateško pomembno pozicijo vodilnega proizvajalca motorjev za tovrstne črpalke na angleškem trgu. ■

Novo dvočlansko posloводство Hidrie IMP Klima

Zaradi intenzivnega razvoja in širitve dejavnosti je Hidria IMP Klima aprila okrepila vodstvo družbe. Po novem skupino 18 družb, ki zaposluje preko 700 sodelavcev, vodi dvočlansko posloводство z glavnim direktorjem Ivanom Rupnikom in direktorjem Stanetom Uršičem. Oba člana novega posloводства Hidrie IMP Klima sta od lanskega leta tudi podpredsednika poslovnega odbora korporacije Hidria, v katerem je Stane Uršič odgovoren za področje nabave, Ivan Rupnik pa za področje klimatizacije, gretja in hlajenja ter prodajo Hidrie na trgih jugovzhodne in vzhodne Evrope. V novem dvočlanskem poslovodu, ki v svetu predstavlja uveljavljen način vodenja gospodarskih družb, je Ivan Rupnik odgovoren za vodenje poslovanja celotne skupine ter področje prodaje in marketinga, Stane Uršič je prevzel odgovornost za organizacijo proizvodnih procesov. ■

Hidria IMP Klima bogatejša za dva certifikata

Po uspešno opravljeni certifikacijski presoji "Sistema varnosti in zdravja po standardu OHSAS 18001" je družba Hidria IMP Klima 15. aprila postala nosilka vseh treh, v poslovnem svetu najbolj cenjenih certifikatov: ISO 9001, ISO 14001 in OHSAS 18001. Najnovejši dokazuje, da v družbi veliko pozornosti namenjajo zdravju in varnosti zaposlenih. V Hidria Inštitutu Klima pa so uspešno zaključili certifikacijo izdelkov Hidrie IMP Klima za prodajno področje Madžarske. Certifikacija je bila opravljena s strani madžarskega certifikacijskega organa EMI. ■

■ Živko Kavš

■ Boštjan Bratuš

■ Razstavni prostor Hidrie na sejmu CWIEME

Živko Kavš po napredovanju v Hidrii prevzema odgovornost za poslovni sistem vodenja

Hidria se skladno s politiko vodenja korporacije, njenimi vrednotami, vizijo, strateškimi usmeritvami in dolgoročnimi cilji zavezuje k stalnemu izpopolnjevanju poslovnega sistema vodenja Hidrie, t. i. »HLS – Hidria Leadership System«, ki je usmerjen k razvoju in zadovoljstvu vseh, s korporacijo povezanih deležnikov: kupcev, zaposlenih, dobaviteljev, lastnikov in družbenega okolja. Uvajanju poslovnega sistema HLS se po napredovanju na korporativnem nivoju še intenzivneje posveča Živko Kavš, podpredsednik poslovnega odbora Hidrie in dolgoletni glavni direktor Hidrie AET, ki ima na tem področju največ znanja in kompetentnosti. ■

Boštjan Bratuš vodi Hidrio AET Sejem CWIEME

Družbo Hidria AET od maja 2009 dalje vodi novi glavni direktor Boštjan Bratuš, ki je od začetka svoje kariere leta 1997 do danes nabiral izkušnje v Hidrii Rotomatika ter – od začetka lanskega leta dalje – v poslovnem odboru korporacije Hidria. Boštjan Bratuš, ki je prevzel vodenje Hidrie AET, se bo skupaj z vodstveno ekipo družbe in korporacije v naslednjih mesecih osredotočal predvsem na pridobivanje novih poslov z evropskimi avtomobilskimi korporacijami, ki bodo Hidrii AET omogočale ohranjanje konkurenčne vloge na mednarodnem tržišču, ter razvoj inovativnih rešitev za avtomobilsko industrijo. ■

Hidria je tudi letos na sejmu CWIEME v Berlinu uspešno predstavila rešitve lamel, rotorjev, gredi ter finega in konvencionalnega štancanja za avtomobilsko industrijo ter industrijo klimatizacije, gretja in hlajenja. Sodelavci Hidrie so na razstavnem prostoru opravili veliko razgovorov s kupci in dobavitelji za nove projekte, ki so temeljili predvsem na rešitvah z manjšo porabo energije, tako pri sami proizvodnji kot pri uporabi izdelka. Zaznali so trend večjega povpraševanja po izdelkih z višjo dodano vrednostjo in sistemskih rešitev, saj v vseh industrijah poteka proces zmanjševanja števila dobaviteljev. ■

■ Avtomobilski forum

■ Predsednik poslovnega odbora Hidrie mag. Iztok Seljak, predsednik RS dr. Danilo Türk in predsednik Bolgarije Georgij Parvanov na srečanju v Bolgariji.

MAJ

6. Avtomobilski forum

Srečanje slovenskih in bolgarskih gospodarstvenikov

6. Avtomobilski forum

Srečanje slovenskih in bolgarskih gospodarstvenikov

V Tolminu in Spodnji Idriji je maja potekal 6. avtomobilski forum Hidrie, ki je bil doslej v prvi vrsti namenjen strateškim razvojnim usmeritvam in izzivom, letos pa se je osredotočil na iskanje notranjih virov, optimizacijo poslovanja in uvajanje novih poslovnih modelov. V prvem delu foruma so zbrane nagovorili ugledni gostje: Aleš Bratož iz Renault Slovenija, Holger Klein iz McKinsey in Jean-Luc di Paolo-Galloni iz Valeo. O učinkovitosti poslovnih procesov in razvoju novega poslovnega modela je spregovoril podpredsednik poslovnega odbora in glavni direktor Hidrie AET Boštjan Bratuš. Drugi del foruma je bil namenjen oblikovanju strategije razvoja posameznih programov s področja avtomobilske industrije, ki jih razvija Hidria. ■

Predsednik poslovnega odbora Hidrie mag. Iztok Seljak in direktorica Hidriinega predstavništva v Bolgariji Milkana Poriazova sta se konec maja v Bolgariji udeležila srečanja slovenskih in bolgarskih gospodarstvenikov pod vodstvom predsednikov obeh držav, dr. Danila Türka in Georgija Parvanova. Srečanje je bilo namenjeno navezovanju poslovnih stikov med slovenskimi in bolgarskimi poslovnimi partnerji. Hidria je s svojimi sistemi za klimatizacijo, gretje in hlajenje že opremila dansko ambasado v Sofiji in številne bazenske komplekse. Z bolgarsko vlado trenutno potekajo dogovori o sodelovanju pri projektih hlajenja jedrskih reaktorjev. ■

Hidria – članica ERTRAC SIG

Hidria se je kot edina slovenska gospodarska družba vključila v novoustanovljeni mednarodni svet ERTRAC SIG, ki deluje v okviru ERTRAC (European Road Transport

Avtor: **Frane Koren**

HIDRIIN SISTEM VODENJA **HLS**

Sistem HLS («Hidria Leadership System»), ki ga v zadnjem letu intenzivno uvajamo v vseh družbah Hidrie, je naš model stalnega izboljševanja. Je sinergija treh segmentov, v katerih se primerjamo z najboljšimi v svetu:

Proizvodni sistem – kot temelj našega namena.

Standardi – mednarodni standardi kot so ISO 9001, ISO 14001, ISO/TS 16949 idr.

EFQM – evropski model poslovne odličnosti.

Noben segment ni prvi, pomembnejši. Gre za sinergijo in popolno prepletanje vsebin.

Research Advisory Council) s sedežem v Bruslju. Svet je namenjen spodbujanju razi-skovalnega dela na področju cestnega prometa s poudarkom na okolju prijaznem cestnem prometu ter mobilnosti blaga in potnikov. V osrednjo sku-pino mednarodnega sveta so poleg Hidrie vključene ugledne korporacije s področja avto-mobilne industrije, med njimi Renault, Volkswagen, Volvo, Fiat, Continental, Bosch, Valeo, AVL, FEV, Ricardo, Frauenhofer in drugi. Vključitev v mednaro-dni svet Hidrii prinaša odlične možnosti povezovanja z ugle-dnimi poslovnimi partnerji ter možnost vplivanja na prihodnji razvoj avtomobilne industrije v Evropi. ■

Kaj je HLS?

Je naš nabor pristopov vodenja izboljševanja. V prvi vrsti gre za določanje in usklajevanje strategij ter usmerjanje energije do skupnih ciljev. V drugi vrsti so to številne metode, ki jih uporabljamo na poti stalnega izboljševanja: VSM – zemljevid pretoka, TPM-vzdrževanje, 6 sigma, če naštejemo le tri. V tretji vrsti so to številna orodja izboljševanja npr.: 5S, kazalnik OEE,... Orodij je vedno več, kot jih lahko uporabimo. Vsako okolje ima glede na vrsto proizvodnje različne priložnosti. In vseh orodij niti ni potrebno uporabljati istočasno. Prioritetam prilagajamo izbor metod in orodij. A temelj proizvodnega sistema je pretok informacij, materiala in posledično sredstev. Tako je

celoten HLS sistem namenjen zgolj odpravljanju vseh izgub, ki ovirajo pretok. Drugi temelj je torej razvoj in vzdrževanje sposobnosti vodij in vseh zaposlenih, da prepoznamo priložnosti izboljševanja ter da znamo s pridom izbrati in uporabiti orodja, ki so nam na razpolago.

V zadnjem letu je HLS tim obiskal vse glavne proizvodne lokacije korporacije. Opravili smo grobe analize pretoka izbranih družin izdelkov in prepoznali številne priložnosti izboljšanja produktivnosti. Pri razvoju HLS sistema tudi izmenjujemo izkušnje s strokovnjaki izven same korporacije. Tako smo aktivno sodelovali na posvetu »Vitka proizvodnja« na Gospodarski zbornici Slovenije, 11. marca

2009, ter na »Inovativnem forumu Hidrie«, 17. marca 2009, predstavili izvedene projekte in pridobljene izkušnje.

Da ne bo pomote, naj še enkrat poudarim, da ne gre samo za proizvodnjo! Industrijski steber Hidrie proizvaja izdelke za naše kupce in tega se dobro zavedamo. Vsi poslovni procesi, ki tečejo v naših družbah, so vzpostavljeni samo zato, da izpolnimo svoje poslanstvo, to je rešiti kupcu »problem« bolje od konkurence. Prav zato je poimenovanje HLS celo boljše. Govori o »Leaderstvu« to je Vodenju z veliko začetnico. Vodje s svojimi timi razvijamo strategije in z lastnim zgledom vodimo do skupnih ciljev.

In z vsakim korakom se nam odpirajo nova obzorja! ■

INOVATORJI LETA 2008

Avtorica: **Helena Pregelj Tušar**
Foto: **Robert Zabukovec**

Marca so bili v sklopu programa 4. Inovacijskega foruma Hidrie, ki so se ga je udeležilo preko 150 vodilnih managerjev Hidrie, inovatorjev in nagrajencev, razglašeni najizvirnejši inovatorji, avtorji najboljših koristnih predlogov ter najboljših diplomskih del leta 2008.

PRIZNANJA ZA INOVACIJE LETA 2008

Kategorija: izdelki in storitve

1. mesto:
Mirko Petrovčič,
Simon Knez in
Bojan Lapanja
za hibridni IPM motor

1. mesto:
Branko Kutin,
Gregor Ivančič,
Tadej Leban in
Dušan Kuštrin
za sistem za hladni zagon
EUR05 dizelskih motorjev,
nizko napetostna čepna svečka

2. mesto:
Samo Venko,
dr. Erik Pavlovič in
Andraž Maček
**za pravokotni elektronski regulator
pretoka ERP-3N**

3. mesto:
Rok Remic,
Janez Petrovič,
Matjaž Zatljer in
Zoran Čermelj
za brusilnik betona DBS125

PRIZNANJA ZA INOVACIJE LETA 2008
Kategorija: poslovni procesi in organizacija
poslovanja

1. mesto:
Mag. Aleš Poljanšek
**za uvedbo modela avkcije pri
prodaji jeklenega odpadka**

2. mesto:

Robert Vončina,
Miha Prezelj,
Boris Šulin in
mag. Boštjan Tušar

za izgradnjo aplikacije CPU za IT podporo uporabnikom

3. mesto:

Darko Vidič,
Vesna Kermavnar Fink,
Miro Vehar in
Jožica Peternelj

za informacijski sistem za nadzor in vodenje poslovanja z merili

PRIZNANJA ZA INOVACIJE LETA 2008

Kategorija: tehnološke rešitve in tehnologija proizvodnje

1. mesto:

Igor Grošelj in
Domen Opeka
za pridržavanje
vertikalnega
segmenta v orodju za
visokotlačno litje

2. mesto:
Matija Štekar,
mag. Vito Bratuš in
Ivan Kosmač
za razvoj podatkovne baze Al zlitine

3. mesto:
Davorin Rejc,
Jože Pregelj in
Valter Žagar
**za konstrukcijo in izdelavo naprave za trajnostni preizkus
niskonapetostnih čepnih svečk in krmilnikov**

NAJBOLJŠI KORISTNI PREDLOGI LETA 2008

1. mesto:
Uroš Erjavec,
Roman Bolka in
Barbara Lukan
**za zmanjšanje stroškov koriščenja
zunanjega laboratorija**

2. mesto:
Franci Veternik
**za izdelavo stroja za
praznjenje
nabiralnih kanalov**

3. mesto:
Kristina Kenda in
Branka Kovačič
za znižanje stroškov prevoza

Komisija, ki je izbirala najboljše koristne predloge leta 2008, je na Inovacijskem forumu pohvalila tudi avtorico najizvirnejšega predloga - **Vero Čebulj** ter »rekorderje« po številu oddanih koristnih predlogov v lanskem letu: **Valentina Čelika**, **Igorja Humarja** in **Iztoka Vončino**.

NAJBOLJŠA DIPLOMSKA DELA LETA 2008

1. mesto:

Jure Golob

za nalogo z naslovom

»Razvoj integriranega sistema – zaganjalnika-generatorja za motorno kolo«

2. mesto:

Jani Kenda

za nalogo z naslovom

»Strojno poliranje reducirnih čeljusti«

3. mesto:

Sabina Bavčič

za nalogo z naslovom

»Pregled, primjena, proračun i ispitivanje visokotlačnih kanalskih ventilatorskih konvektora«

Na Inovacijskem forumu Hidrie so bili predstavljeni tudi sodelavci, ki so v zadnjem letu uspešno zaključili magistrski, MBA ali doktorski študij:

Vinko Bogataj iz HIDRIE IMP

KLIMA je postal magister znanosti s področja managementa kakovosti izdelkov. Magistriral je na Fakulteti za organizacijske vede Univerze v Mariboru z nalogo »Model zmogljivosti merilnega sistema za merjenje lastnosti lamelnih toplotnih prenosnikov«

Igor Jurman iz Hidria Inštituta

Klima je postal magister znanosti na področju elektrotehnike. Magistriral je na Fakulteti za elektrotehniko Univerze v Ljubljani z nalogo »Nadgradnja indukcijskega motorja v sinhronski stroj z integrirano pogonsko elektroniko«.

Gašper Svetlik iz Hidrie je uspešno

zaključil študij MBA na londonski Cass Business School z nalogo »Managing Foreign Currency Exposure in Hidria Russia«.

Marko Unterlechner iz Hidrie

Rotomatika je uspešno zaključil magistrski študij MBA s področja poslovanja in organiziranja. Študij na Ekonomsko-poslovni fakulteti Univerze v Mariboru je sklenil z nalogo »Inoviranje in spremembe obstoječega proizvodnega procesa z uporabo pristopa Lean Six Sigma«.

Boštjan Zajec iz Hidrie Rotomatika

je postal novi doktor znanosti na področju strojništva. Z nalogo »Raziskava vpliva trdih prevlek na tribološki proces pri štančanju« je doktoriral na Fakulteti za strojništvo Univerze v Ljubljani.

Avtorice: **Vojka Žerovnik, Nevja Felc, Tanja Kenda, Andrejka Rupnik, Damjana Berdajs**
Foto: **Robert Zabukovec**

KARIERNI KLUB

Septembra 2008 je bil v partnerstvu med Osnovno šolo Idrija, Hidrio, Gimnazijo Jurija Vege ter Izido ustanovljen prvi osnovnošolski karierni klub v Sloveniji. Sodelujoči partnerji so želeli s programom osnovnošolcem zagotoviti informacije in izkušnje, s pomočjo katerih bodo lahko premišljeno, zavestno in samostojno sprejeli svojo prvo poklicno odločitev.

Oktober 2008 so bile v Osnovni šoli Idrija izpeljane štiri motivacijske predstavitve s področij strojništva in elektrotehnike, ki so se jih udeležili vsi učenci od 6. do 9. razreda pod vodstvom mentorjev Gimnazije Jurija Vege in Hidrie ter v sodelovanju s svetovalno delavko in učitelji osnovne šole. V Hidrii so potekale prve delavnice s področja

strojništva in elektrotehnike. V začetne delavnice se je prijaviło 17 učencev, o projektu pa so bili predhodno, na roditeljskem sestanku, seznanjeni tudi starši.

Udeležence projekta so sodelujoči partnerji spremljali s posebnimi vprašalniki, s katerimi so poskušali ugotoviti, ali je bil namen projekta dosežen. Zanimalo jih je predvsem, koliko so vključeni osnovnošolci spoznali področje strojništva in elektrotehnike, kako se razvijajo poklicni interesi za ti dve področji ter kako so bili udeleženci zadovoljni s samo izvedbo in programom delavnic. Ker so učenci izpolnjevali začetne in končne vprašalnike, so lahko sodelujoči organizatorji primerjali začetna pričakovanja in njihovo uresničitev.

Tabela prikazuje pričakovanja in izpolnitev pričakovanj učencev udeležencev:

	PRIČAKOVANJA UDELEŽENCEV	IZPOLNITEV PRIČAKOVANJ	
take stvari sem že doslej rad počenjal in bi se rad naučil še več	5	5	čprav sem že prej počenjal take stvari, sem se naučil veliko novega
takega dela še ne poznam in se mi zdi, da bi mi bilo lahko všeč	2	4	Spoznal sem novo dejavnost, o kateri prej nisem dosti vedel
rad bi več izvedel o tem delu	10	6	Veliko več vem o delu, poklicih, zaposlitvi
rad bi spoznal srednjo šolo in podjetje	2	5	Spoznal sem srednjo šolo in podjetje
prijetno preživljanje prostega časa	2	3	Prijetno sem preživljal prosti čas
v delavnico so se vključili moji prijatelji	1	2	Na delavnici sem imel priložnost za druženje z vrstniki
imel bom priložnost za delo	1	5	Imel sem priložnost za delo
imel bom priložnost za ustvarjanje	4	5	Imel sem priložnost za ustvarjanje
morda bom odkril, kaj me zanima	7	5	Bolj vem, kaj me zanima
spoznati, kaj zmorem	1	4	Bolje poznam svoje sposobnosti

Če primerjamo posamezna pričakovanja s pridobitvami, lahko ugotovimo, da so učenci zadovoljili svoja pričakovanja in jih celo presegl.

Učenci, vključeni v projekt, so bili motivirani, najbolj sta jih navduševala praktično delo in aktivna vloga pri izpeljavi eksperimentov. Šolska pedagoginja Nevija Felc, ki je učence spremljala na delavnice, je čas med potjo izkoristila za pogovore ter na tak način spoznavala, kaj so učenci doživljali. Po njenem mnenju bodo izkušnje, ki so jih pridobili v Hidrii in Gimnaziji Jurija Vege, učencem zelo koristile pri poklicnem odločanju in bodo po udeležbi na delavnicah na poklicno odločitev precej bolje pripravljeni.

Ponovna vključitev v podobne delavnice

Učence, ki bi se v delavnice ponovno vključili, najbolj zanimajo naslednja področja:

Delavnice	Število učencev
strojniška	5
kemijska	1
podjetniška	4
pekarska in slaščičarska	1
kmetijska	2
biološka	1
elektrotehnična	7
lesarska	1
novinarska	2
gostinska	2
gozdarska	1
gradbena	3
zgodovinska	3
Drugo: računalniška	1

Posebej zanimivo je, da učenci najpogosteje navajajo ponovno vključitev v elektrotehnične in strojniške delavnice, kar še potrjuje, da so bili z delavnicami v okviru kariernega kluba res zadovoljni.

V sklopu kariernega kluba je bila v osnovni šoli Idrija izvedena tudi delavnica za načrtovanje kariere, namenjena skupinskemu poklicnemu svetovanju osnovnošolcev. Delavnico je vodila Vojka Žerovnik iz Izide s pomočjo šolske pedagoginje Nevije Felc. Učenci so s pomočjo vprašalnika »Karierni smerokaz« odkrivali svoje osebne značilnosti in poklicne interese. Na tak način so skozi celoten postopek spoznavali, kakšne so zahteve posameznih poklicnih področij ter jih primerjali s svojimi značilnostmi. Svoje ugotovitve so še podkrepili pri izpolnjevanju vprašalnika poklicnih interesov in izpostavljanju svojih poklicnih priorit. Sledila so spoznavanja poklicev: medicinske sestre in diplomirane medicinske sestre, vzgojiteljice, kozmetičarke. 23 učencem so strokovnjaki v Hidrii predstavili poklicna področja informatike, organizacije in managementa, strojništva in elektrotehnike.

V marcu se je šest devetošolcev udeležilo »hitrih delavnic« iz elektrotehnike in strojništva. Ime »hitre delavnice« je bilo izbrano zato, ker so bile delavnice izvedene tik pred vpisom v srednje šole. V aprilu in maju se je karierni klub nadaljeval z delavnicami za novo skupino dvanajstih sedmošolcev in osmošolcev.

Sodelujoči v projektu so zadovoljni z zasledovanjem zastavljenih ciljev kariernega kluba: med mladimi promovirati, spoznavati in vrednotiti določene poklice, približati potrebe izobraževanja zahtevam trgom dela in prispevati k povezovanju šolstva, gospodarstva ter s tem dolgoročno vplivati na gospodarski razvoj okolij, kjer živimo in delamo. ■

OSNOVNOŠOLCI NA OBISKU

Avtorici: **Mojca Požnel,**
Andrejka Rupnik
Foto: **arvih Hidrie Rotomatika**

■ Tretješolci iz Idrije so bili ob obisku Hidrie Rotomatika navdušeni nad viličarjem.

V prostore Hidriinih družb radi povabimo najmlajše, ki so nas v pomladnih mesecih večkrat obiskali. Hidrio IMP Klima so obiskali učenci eko osnovne šole iz Godoviča. Ob obisku so spoznali, kakšni odpadki nastajajo v podjetju ter kako ravnamo z njimi, da ne onesnažujemo okolja. Ob ogledu podjetja so otroci videli številne zabojnike za ločeno zbiranje različnih vrst odpadkov.

Učenci so pokazali veliko okoljsko osveščenost, saj se zavedajo pomena varčevanja z materiali ter reciklaže odpadkov. Izkazano skrb za okolje pa uspešno dokazuje tudi družba Hidria IMP Klima, ki je letos uspela podaljšati okoljski certifikat ISO 14001 za nadaljnja tri leta.

Hidria Rotomatika v Spodnji Idriji je gostila učence 3.

razreda Osnovne šole Idrija, ki so spoznavali poklice, med njimi: poklic receptorke, vratarja, poslovne sekretarke, viličarista, tehnologa in druge. Otroci so bili najbolj navdušeni nad viličarjem in pisarno glavnega direktorja.

Otroke 3. razreda Osnovne šole Spodnja Idrija pa je posebej zanimalo, kako v Hidrii Rotomatika pridejo od ideje do

končnega izdelka. Razvoj so v Hidrii Rotomatika otrokom predstavili na primeru statorja. Proces se je začel z risbo lamele in končal pri volanskem sistemu v avtomobilu. V proizvodnji so otroci videli, kako se iz traku pločevine izreže lamela in kako se izdelava paket. Zanimalo jih je tudi, kakšni odpadki nastajajo v proizvodnem procesu, kako jih zbiramo in kako skrbimo za čisto okolje. ■

Reference Hidrie na področju klimatizacije, gretja in hlajenja

HOTEL EUROPE V SARAJEVU

Avtorica: **Edina Čančar**

Hotel Europe je bil zgrajen leta 1882 na stičišču orientalskega in evropskega dela Sarajeva ter tako povzel najlepše lastnosti enega in drugega. Postavljen je v samo srce mesta, le nekaj korakov od starega turističnega jedra. Tradicionalni duh še vedno živi v starem delu hotela, medtem ko je novi zgrajen po modernih minimalističnih linijah. Leta je bil hotel nema priča sarajevske zgodovine. Gostil je najvidnejše osebnosti Evrope in sveta, ugledne politike, filmske zvezde, športnike in športnice, ki so obiskali mesto.

Danes, po 126 letih, se prenovljeni hotel ponaša s 160 luksuzno opremljenimi sobami, 10 apartmaji, urejenimi po najvišjih svetovnih standardih – od tega štirimi predsedniškimi, štirimi kongresnimi dvoranami z opremo za simultano prevajanje in bogato wellness ponudbo z bazenom, solariji, savnami, turško kopeljo, prostori za masažo...

V hotel je vgrajena vrsta Hidriinih izdelkov: preko 800 distributivnih elementov, 235 ventilatorskih konvektorjev, 19 ventilatorjev, 11 stropnih kasetnih enot, 10 klimatskih naprav, 4 hladilni agregati in 4 kuhinjske nape. Prenovljeni hotel Europe tako predstavlja pomemben referenčni objekt Hidrie. ■

MOODY'S V LONDONSKEM CANARY WHARFU

Avtorica: **Helena Pregelj Tušar**

S Hidriinimi elementi za distribucijo zraka bo opremljen eminenten referenčni objekt Hidrie, najvišja stolpnica v Veliki Britaniji. Zaradi zahtevnosti projekta, uglednosti stavbe in strogih parametrov ugodja so strokovnjaki Hidria Inštituta Klima med načrtovanjem rešitve opravili zelo natančne analize, s katerimi je bil izbran sistem klimatizacije, gretja in hlajenja, ki bo omogočal kar se da ugodno klimo v 50-nadstropnem poslovnem objektu. V laboratoriju za kakovost in distribucijo zraka so postavili sobo z enakimi dimenzijami, kot jih ima pisarna v londonskem objektu, ter v strop vgradili Hidriine elemente za distribucijo zraka. Preizkusi so pokazali, da testirane sisteme za distribucijo zraka odlikujejo visoka kakovost porazdelitve zraka v prostoru, energetska učinkovitost in nizka šumnost. Vse to so bili tudi glavni razlogi, zaradi katerih se je britanski investitor odločil, da bo ugodno klimo v stolpnici v Canary Wharfu zagotavljal Hidriin sistem. ■

BBI CENTER V SARAJEVU

Avtorica: **Edina Čančar**

BBI Center je sodoben poslovni objekt s površino okrog 43.000 m². Poleg sodobnih poslovnih prostorov v desetih nadstropjih se v BBI Centru nahajajo prodajni prostori znanih blagovnih znamk, supermarket, kozmetični salon, zdravniške ordinacije, frizerski salon, fitness center, otroška igralnica, gostinski lokali. V garaži s tremi podzemnimi etažami se nahaja 464 parkirnih mest. Za izgradnjo in koncept BBI Centra je poskrbel investitor BBI Leasing & Real Estate, katerega lastniki so: Islamic Development Bank, Abu Dhabi Islamic Bank, Dubai Islamic Bank ter Bosna Bank International d.d. Sarajevo.

V BBI Center je vgrajenih: preko 1700 Hidriinih distributivnih elementov, 247 požarnih loput, 33 dušilnikov zraka, 75 ventilatorjev, 16 zračnih zaves in 12 klimatskih naprav. BBI Center je ena največjih referenc Hidrie v Bosni in Hercegovini. ■

UPRAVNA STAVBA PRIMORJA V AJDOVŠČINI

Avtorica: **Dominika Kacin**

Lani so v Ajdovščini odprli 4.100 kvadratnih metrov površin novih poslovnih prostorov Skupine Primorje. Nova upravna stavba, ki jo je zasnoval svetovno znani arhitekt prof. mag. Boris Podrecca, je zrasla nasproti stare stavbe v slabih 14 mesecih.

Nad kletjo s približno 40 parkirnimi prostori se dviga razgibana trinadstropna stavba s strukturnim pročeljem – deloma je polnilo steklo, deloma kamnita obloga, vpeta na osnovno konstrukcijo. Hidria je v stavbo vgradila klimatske naprave z adiabskim hlajenjem, elemente za distribucijo zraka, talne konvektorje in požarne lopute. ■

UPRAVNI CENTER KONCERNA HDI GERLING

Avtor: **Dominik Seeger**

Nemška družba Hidria GIF je januarja letos pridobila naročilo za prezračevalni strop velike kuhinje koncerna HDI Gerling, ki se nahaja v četrti Deutz mesta Köln, v sklopu poslovnega središča Rheinpark Metropole na desnem bregu Rena.

Aktivni strop s površino skoraj 1000 m² je zasnovan tako, da bo optimalno ugodil različnim zahtevam posameznih kuhinjskih območij. Tako bo v pomivalnici vgrajen dovajalni dušilni strop, ki posebej v prostorih z visoko zvočno obremenitvijo učinkovito zmanjšuje hrup. Območje razdeljevanja hrane bo opremljeno tudi s »Front-Cooking« pultom, dopolnjevala pa ga bo GIF napa s šobami za odvajanje zraka, ki se je že uspešno uveljavila na trgu. ■

HIDRIINE REŠITVE, SKLADNE S STANDARDI EURO5

Avtorja:
Simon Velikonja,
Jernej Kusterle

Peugeot 207 Station Wagon

V novo karavansko različico Peugeota 207 bo vgrajen posodobljeni del sistema za upravljanje z vozilom, ki ga je razvila Hidria. Novi izdelek odlikuje nižja teža, kar prispeva k manjši porabi goriva v avtomobilu ter zmanjševanju obremenjevanja okolja s škodljivimi emisijami – enemu glavnih ciljev sodobne avtomobilске industrije. Hidria je omenjeni izdelek na novo oblikovala, opravila vse potrebne študije trdnosti ter teste uporabnosti. Z razvojem novosti za avtomobilsko industrijo je še utrdila svojo pozicijo na tržišču in prispevala k povečanju konkurenčnosti. ■

Volkswagen Tiguan

Hidria se je aktivno vključila v razvoj posodobljene rešitve pritrdilnega elementa za volanski sistem, ki je vgrajen v Volkswagen Tiguan. Pritrdilni element je izdelan iz aluminija, ki doprinaša k zmanjševanju teže samega vozila in je za reciklažo primernejši. Pritrdilni element je varnostni del volanskega sistema in zahteva posebne kakovostne karakteristike, ki jih Hidria zagotavlja z najsodobnejšo tehnologijo litja in nadaljnjih procesov mehanske obdelave. ■

Ford Focus

Rešitve Hidrie, ki so vgrajene v sistem za čiščenje avtomobilskih stekel, skrbijo za večjo varnost in boljši nadzor nad cestiščem voznikov novega Forda Focus. Vgrajeni izdelek je izdelan iz aluminija, ki je primeren za reciklažo in bistveno lažji od železa, iz katerega je bil izdelan njegov predhodnik. Z razvojem rešitve je Hidria prispevala k manjši skupni masi vozila, manjši porabi goriva in manjši obremenjenosti okolja s škodljivimi emisijami. ■

C-Crosser

Januarja 2010 bo Hidria začela skupini PSA dobavljati novi tip nizko-napetostne ogrevalne čepne svečke za dizelske motorje 1.4 Hdi, ki bodo že izpolnjevali EURO5 okoljski standard. Maja prihodnje leto bodo stekle dobave ogrevalnih svečk tudi za motorje 2.2 Hdi skupine PSA, ki bodo prav tako skladni z okoljskim standardom Euro5. Nove ogrevalne svečke Hidrie bodo vgrajene v vse DV4C in DW12C motorje, ki bodo poganjali športno vozilo C-Crosser, poleg njega tudi C4/ C5, Peugeot 308/3008 in 4007, Fordove modele s PSA motorji: S-Max, Mondeo in Galaxy, ter nekatere modele VOLVA, v katere so prav tako vgrajeni motorji skupine PSA, denimo Volvo V70 in S60. ■

Ob koncu letošnjega leta bodo v Evropi stopili v veljavo standardi EURO5. Novi, od danes veljavnih EURO4 bistveno strožji standardi, proizvajalcem avtomobilov predpisujejo visoke zahteve za zmanjšanje zdravju in okolju škodljivih emisij. Hidriini inovatorji so razvili izdelke, ki jih odlikuje skladnost z novimi standardi EURO5.

Iveco Stralis

V Tolminu je v letošnjem letu stekla proizvodnja grelnika zraka PTC («positive temperature coefficient»), ki omogoča ogrevanje hladnega vsisnega zraka v večjih dizelskih motorjih, vgrajenih v gospodarska vozila. Hidria izdelke dobavlja kitajskemu kupcu SFH, ki grelnike vgrajuje v tovornjake Iveco Stralis. Proizvodnja Hidriinih grelnikov zraka bo v bližnji prihodnosti stekla na Kitajskem, saj kupec pričakuje lokalne dobave. Hkrati potekajo tudi dogovori o možnostih plasiranja enakega izdelka na evropsko tržišče. ■

Ford Transit

Hidriin poslovni partner Emcon Technologies je v lanskem letu prikazal svetovno premiero serijsko vgrajenega uparjalnika trdih delcev (DPF vaporisator) na modelu lahkega dostavnega vozila Ford TRANSIT, ki ga je razvil skupaj z inženirji Hidrie. Ključna komponenta uparjalnika je posebna izvedba Hidriine ogrevalne svečke, ki procesno upari trdne delce. Hidriin partner Emcon Technologies je že prejel nominacije za pričetek serijske proizvodnje uparjalnika v letu 2010 za ključne modele z dizelskimi motorji družbe FORD (Ford Mondeo), Volvo (Volvo V70, S60), PSA in druge. ■

MAN

V prejšnji številki revije Hidria smo pisali o dobavah elektromagnetnega ventila za družbo MAN. V tokratni izdaji lahko ponovno poročamo o uspešnem dogovoru z omenjenim kupcem. Hidria je namreč s strani družbe MAN prejela razvojno nominacijo za elektronski krmilnik, ki upravlja delovanje plamenske čepne svečke in elektromagnetnega ventila. Nominacija prinaša velike možnosti za bodočo dobavo sistema celovitega predgretja za gospodarska vozila MAN. ■

Perles

Avtor:

Maruša Slavec

Foto:

arhiv Hidria Perles

IZPOPOLNJEN PROGRAM VIBRIRNE TEHNIKE PERLES

V Hidrii Perles so dopolnili program vibrirne tehnike Perles. V programu so vsa profesionalna orodja za vibriranje manjših in večjih količin betona ter niveliranje ravnih betonskih ploskev. Poleg prenosnega mehanskega vibratorja betona, ki se od konkurence razlikuje po inovativni obliki, so med novostmi še frekvenčni pretvorniki z izpopolnjenim sistemom hlajenja.

Eden pomembnejših novih predstavnikov programa vibrirne tehnike je prenosni mehanski vibrator betona, ki se od konkurence loči po zelo premišljeni obliki, prilagojeni zahtevam uporabnikov. Izdelek ima naramnico, ki omogoča prenašanje po gradbišču, ohišje pa je oblikovano tako, da se prilega telesu. Vibrator ima štiri gumijaste noge, ki delujejo kot blažilci pri robustnem odlaganju na delovno površino. Uporabnik tako lahko izdelek brez posledic hitro odloži na tla, blažilci pa delujejo tudi kot varovalo pri nenamernih padcih orodja. Poleg varnega odlaganja gumijasti blažilci omogočajo tudi stabilnost orodja na spolzkem in umazanem delovišču.

Za hitro vpenjanje vibrirnih igel so v razvoju Hidrie Perles izdelali poseben mehanizem za enostavno in hitro vpenjanje igel. Prav tako so v razvoju poskrbeli za posebno zaščito motorja, ki skrbi za dolgo

življenjsko dobo stroja. Odprtine za pretok zraka so namreč oblikovane tako, da se motor nenehno hladi.

Preprečujejo tudi vdor vode, celo v primeru neposrednega curka. Zamenljiv filter vstopnega zraka na »klik« sistem omogoča menjavo brez uporabe dodatnega orodja. Izdelek ima robustno stikalo z gumijasto zaščito. Glavna novost v družini frekvenčnih pretvornikov je premišljeno izvedeno hlajenje motorja. Pri novih pretvornikih so hladilna rebra ohišja motorja z vrha dodatno zaprta. S tem se ustvarijo vzdolžni tuneli, preko katerih neprestano teče zračni tok. Dodatno hlajenje zagotavlja tudi močan ventilator. Ločeni navitji zagotavljata visoko stopnjo električne varnosti. Frekvenčni pretvorniki so kompaktni in čvrste gradnje. Močno ohišje omogoča zaščito pred udarci in padci. Pretvorniki so zaščiteni proti vdoru nevarnih delcev ter brizgajoče vode. ■

POLEG TEHNIČNE DOVRŠENOSTI, POMEMBNA TUDI OBLIKA

Avtorica: **Maruša Slavec**

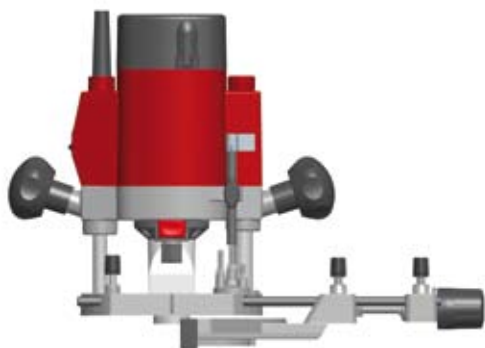
Med novostmi Perles, ki bodo na trgu še v letošnjem letu, je tudi vijačnik za suhomontažo. Oblika vijačnika je delo industrijskega oblikovalca Ernesta Bevca, ki mu je Zavod Big v lanskem letu podelil častni naziv Oblikovalec leta 2008. Ernest Bevc, ki z razvojem Hidrie Perles sodeluje že daljše obdobje, je za blagovno znamko Perles oblikoval že družino vibracijskih vrtalnikov PSB 9 ter krožno žago. Skupaj načrtujejo tudi prihodnje razvojne projekte. ■

NOVA GENERACIJA REZKALNIKOV PERLES

Avtorica: **Maruša Slavec**

Z majem so v Hidrii Perles so dopolnili program orodij za obdelavo lesa z novim rezkalnikom OF 3. Novost je nadgradnja prejšnjega modela, večkrat nagrajenega tudi na mednarodnih neodvisnih testih. V razvoju Hidrie Perles so novi generaciji rezkalnikov dodatno izpopolnili elektroniko, ki zagotavlja optimalno regulacijo vrtljajev. Rezkalnik odlikujejo še: grobo in fino nastavljanje globine reza, natančno stransko vodilo z nastavljivimi letvami, možnost odsesovanja prahu iz obeh strani, prednastavitvev treh različnih globin rezanja, enostavna aretacija vretena ter zaščita motorja pred nenadnimi in dolgotrajnimi obremenitvami. ■

Žive legende

ZGODBA O
PREZRAČEVALNI
REŠETKI

Avtorja:

**Dominika Kacin,
Egon Venko**

Foto:

arhiv Hidrie IMP Klima

Eden najstarejših Hidriinih izdelkov je na tržišču že 36 let.

1973

2009

V ŠTEVILKAH

Hidria letno izdela
100.000 prezračevalnih
rešetk.

Hidriine rešetke so
velike od 225 x 75
do 1225 x 525 mm.
Povprečna velikost je
v sredini ponujenega
dimenzijskega spektra
in znaša **425 x 225** mm.

V posamezen objekt,
opremljen s Hidriinim
sistemom klimatizacije,
gretje in hlajenja,
je lahko vgrajenih
le nekaj, lahko pa
tudi **nekaj 100** kosov
prezračevalnih rešetk.

V rubriki »Žive legende« ste že lahko brali o najstarejšem Hidriinem izdelku – električnem vrtalniku ter avtomobilski svečki za dizelske motorje. Tokrat smo pokukali v zgodovino izdelkov za klimatizacijo in med tistimi z »najdaljšo brado« odkrili prezračevalno rešetko, ki je na tržišču že od leta 1973 dalje. Prva prezračevalna rešetka ter leta 1960 izdelani zračnik, ki je bil njen predhodnik, sta bila v primerjavi z današnjimi izdelki dokaj enostavna.

Včeraj

Prve prezračevalne rešetke, ki jih je proizvajala današnja Hidria IMP Klima, so bile izdelane v enostavni perforirani obliki, zaščitene s tehnologijo plastifikacije. Obdelava polizdelkov je bila nekoč ročna na posameznih prebijalnih prešah. Pred 15 leti je bil v lastni strojegradnji izdelan namenski stroj z avtomatizacijo obdelave sestavnih delov, ki je takrat nadomestil delo na več prebijalnih prešah. Sestava rešetk je danes sicer še vedno ročna, vendar je že pripravljen projekt za avtomatizacijo, ki naj bi bil realiziran v roku enega leta. Potrebam po enostavni montaži so se skozi čas prilagajali tudi načini pritrditve – prve prezračevalne rešetke so bile pritrjene z vijaki, danes rešetke pritrjujemo enostavno, z vzmetmi v poseben vgradni okvir.

Danes

Današnje prezračevalne rešetke sledijo trendom na področju industrijskega designa. Izdelane so na sodobnih CNC strojih, tehnične karakteristike so izmerjene v Hidria Inštitutu Klima. Prezračevalne rešetke lahko izbiramo z lastnim računalniškim programom.

Najnovejše prezračevalne rešetke odlikuje termostatska regulacija. Pri tovrstnih rešetkah je prva vrsta vertikalnih lamel prosto nastavljiva, druga vrsta pa se s pomočjo termostatskega elementa samodejno nastavlja in prilagaja temperaturi vpihovanega zraka. Hidria danes izdeluje skoraj 40 tipov rešetk različnih dimenzij. Izdelane so iz aluminija v različnih barvah eloksaže, jekla, barvanega s prašno barvo, ali nerjavne pločevine. Dopolnjujejo se z nastavnimi deli za regulacijo smeri in količine vpiha.

Glede na sodoben izgled, podprtost s tehničnimi podatki in kakovost izdelave, ki jo dokazujejo številna priznanja projektantov in naročnikov, so Hidriine prezračevalne rešetke vgrajene v referenčnih objektih po vseh celinah.

Jutri

Kakovostna izdelava in zaščita današnjih prezračevalnih rešetk omogoča dolgo življenjsko dobo izdelka; ob ustreznem vzdrževanju je zagotovljeno dvajsetletno brezhibno delovanje. Trend, ki narekuje nadaljnji razvoj izdelka in se uveljavlja pri skandinavskih proizvajalcih, je avtomatizacija sestave rešetk. Avtomatizacija je ustrezen odgovor na cenene kitajske izdelke, ki se vse bolj pojavljajo tudi na evropskem trgu. V prihodnje bodo na tržišču vse bolj prisotne tudi tako imenovane »inteligentne« prezračevalne rešetke, opremljene z elektromotorji, ki omogočajo regulacijo pretoka in smeri vpiha na daljinsko upravljanje oziroma možnost priključitve na centralno-nadzorne sisteme. ■

HIDRIA BO ŠIRILA PROIZVODNJO NA KITAJSKEM

Avtorici:

**Helena Pregelj Tušar,
Lucie Zamolo**

Hidria je sprejela odločitev, da novembra letos začne s proizvodno dejavnostjo na Kitajskem. V tehnološkem parku mesta Changshu, ki leži 100 km severno od Šanghaja, so že stekle intenzivne priprave na opremljanje proizvodnih prostorov za proizvodnjo lamel in rotorjev. S širitvijo proizvodnje na Kitajskem se bo Hidria v prvi fazi približala svojim strateškim kupcem, ki zaradi intenzivne rasti v Aziji pričakujejo lokalne dobave.

»Začetek proizvodnje na Kitajskem ne pomeni selitve proizvodnje iz Evrope, pač pa premišljeno in načrtovano širitev na trg, kjer imajo svoje proizvodne kapacitete naši največji kupci. Njihova prisotnost, predvsem pa smeli načrti širitve na azijskem trgu za uspešno nadaljnje sodelovanje zahtevajo našo lokalno prisotnost,« poudarja **Boštjan Bratuš**, podpredsednik poslovnega odbora

Hidrie, odgovoren za globalizacijo. Hidria bo novembra letos na Kitajskem začela izdelovati lamele in rotorje, ki jih dobavlja največjim svetovnim korporacijam, med njimi enemu vodilnih svetovnih proizvajalcev črpalk Grundfos, s katerim uspešno sodeluje že od leta 1996 dalje. V začetku prihodnjega leta bo v Changshuju stekla še proizvodnja inovativnih grelnikov zraka PTC, ki omogočajo ogrevanje

hladnega vsisnega zraka v večjih dizelskih motorjih. Hidriini grelniki zraka se danes že vgrajujejo v tovornjake Iveco Stralis, namenjeni pa so vsem večjim gospodarskim vozilom. ■

HIDRIA V SLOVENIJI

Hidria d. d. je krovnna družba korporacije Hidria, ki združuje vse ključne korporativne funkcije. Organizacijska struktura Hidrie temelji na dveh ključnih stebrih: industrijskem, ki združuje divizije klimatizacije, gretja in hlajenja, avtomobilske industrije ter električnih ročnih orodij, ter finančnem, ki se ukvarja z nepremičninami in naložbami.

Hidria FIN predstavlja finančni steber korporacije Hidria. Ukvarja se z nepremičninami in naložbami, tako tistimi, ki so povezane s poslovno strategijo Hidrie, kot tudi drugimi naložbami.

Hidria AET se že od ustanovitve leta 1955 osredotoča na avtomobilsko industrijo. Je izrazito izvozna družba, ki preko 90% proizvodnje izvozi v 40 držav. Pri številnih pomembnih kupcih v avtomobilski industriji je pridobila vlogo razvojnega dobavitelja. Prodaja Hidrie AET je usmerjena predvsem v krepitev aktivnosti na evropskem trgu, kot tudi na novo nastajajočih trgih.

Hidria IMP Klima se uvršča med prve štiri evropske proizvajalce sistemskih rešitev za klimatizacijo, gretje in hlajenje zgradb. Okolju prijazne rešitve v prvi vrsti odlikujeta inovativnost in energetska varčnost. Hidria IMP Klima zaposluje strokovnjake, ki s svojim znanjem, sodobno tehnologijo in avtomatizirano proizvodnjo ustvarjajo inovativne, kakovostne, tehnološko napredne in energetske varčne rešitve. Hidria IMP Klima svojim kupcem nudi lastne računalniške programe za izračun in izbor izdelkov vseh proizvodnih programov, ki predstavljajo dobrodošlo podporo pri projektiranju in izboru optimalne rešitve prezračevanja in klimatizacije.

Hidria Perles je v preko 70-letni zgodovini z lastnim razvojem in nenehnim preverjanjem na trgu ustvarila program vzdržljivih, ergonomičnih ter tehnično dovršenih električnih ročnih orodij. Družba proizvaja, razvija in trži električna ročna orodja za profesionalne uporabnike blagovne znamke Perles ter električna ročna orodja za domače mojstre blagovne znamke Iskra ERO. Kakovost obeh blagovnih znamk je cenjena na mnogih svetovnih trgih, na katere Hidria Perles izvozi preko 90% vseh izdelkov.

Hidria Rotomatika razvija programe za avtomobilsko industrijo in industrijo klimatizacije, gretja in hlajenja. Osredotoča se na razvoj, proizvodnjo in trženje komponent iz aluminijevih zlitin, specialnih elektromotorjev, ventilatorjev in motorjev z zunanjim rotorjem ter lamel, rotorjev in fino štancanih delov. Hidria Rotomatika predstavlja zanesljivega razvojnega dobavitelja kupcem po vsem svetu.

HIDRIA PO SVETU

 Hidria Avstralija je prodajana družba s sedežem v Melbournu. Glavna dejavnost družbe je trženje Hidriinih ventilatorjev ter učinkovita servisna podpora kupcem na avstralskem tržišču.

Hidria Australia is a sales company with headquarters in Melbourne. The principal activity of the company is marketing of Hidria's fans and efficient customer service support on the Australian market.

 Hidria Bolgarija s sedežem v Sofiji trži Hidriine sisteme za klimatizacijo, gretje in hlajenje, namenjene vgradnji v velike objekte. Kupcem na bolgarskem trgu nudi tudi strokovno svetovanje in kakovosten servis.

Хидриа България със седалище в София предлага системи Hidria за отопление, вентилация и климатизация предназначени за големи инсталации. Дружеството извършва експертни консултации и квалифициран сервис за клиентите на Българския пазар.

 Uniklima izdeluje komponente za klimatske naprave, elemente za distribucijo zraka in druge izdelke za prezračevanje. Družba, ki deluje v glavnem mestu Bosne in Hercegovine, ima na področju klimatizacije, gretja in hlajenja preko 35-letno tradicijo.

Uniklima proizvodi komponente i gotove proizvode iz domena opreme za klimatiziranje, grijanje, hlađenje i ventiliranje. Poduzeće je locirano u glavnom gradu Bosne i Hercegovine, te kao takvo ima 35-godišnju tradiciju na području rješavanja zadataka iz oblasti klimatiziranja, grijanja, hađenja i ventiliranja.

 Hidria BH v Sarajevu že več kot desetletje uspešno trži Hidriine sisteme za klimatizacijo, gretje in hlajenje ter električna ročna orodja blagovnih znamk Iskra ERO in Perles. Hidria ima v Bosni in Hercegovini prevladujoč tržni delež na področju klimatizacije, gretja in hlajenja velikih objektov.

Hidria BH in Sarajevu već deset godina uspješno prodaje Hidriine sisteme za klimatizaciju, grijanje i hlađenje kao i električni ručni alat robne marke Iskra ERO i Perles. Hidria u Bosni i Hercegovini ima večinski udio u tržištu na području klimatizacije, grijanja i hlađenja velikih objekata.

 Hidria GmbH s sedežem v Švici se ukvarja z naložbami (naložba v Hidria RUS, Hidria USA, predstavništvo v Šanghaju), upravljanjem z blagovno znamko Hidria in financiranjem družb.

Hidria Inštitut Klima je največji razvojno-raziskovalni center za klimatizacijo v jugovzhodni Evropi. V 15 laboratorijih nastajajo inovativne rešitve za industrijo klimatizacije, gretja in hlajenja. Inštitut predstavlja pomemben povezovalni člen med gospodarstvom in izobraževalnimi ustanovami, saj sodeluje z domačimi in tujimi fakultetami ter razvojnimi centri.

Ključna dejavnost **Hidria Inštituta za avtomobilsko industrijo** je študija vloge vžignih sistemov pri delovanju dizelskih motorjev, ki ustrezajo bodočim standardom EURO6. V laboratorijih Inštituta poteka razvoj hibridnih električnih pogonskih sistemov, novih sistemov za gretje zraka v avtomobilih, dostavnih vozilih in tovornjakih ter elektronskih vžigov malih bencinskih motorjev. V laboratoriju za motorje z notranjim izgorevanjem, ki je opremljen z motorno testno celico s hladno komoro, s pomočjo najsodobnejše opreme potekajo preizkusi delovanja motorjev z notranjim izgorevanjem pri temperaturi do -40°C.

Hidria Inštitut za materiale in tehnologije se osredotoča na razvoj inovativnih rešitev za industrijo klimatizacije, gretja in hlajenja ter avtomobilsko industrijo. Hidria z dejavnostjo Inštituta nastopa v vlogi predrazvojnega dobavitelja za najvidnejše evropske in svetovne korporacije v obeh omenjenih industrijah. V skladu s poslanstvom Hidrie strokovnjaki Inštituta ustvarjajo energetske učinkovite ter okolju prijazne izdelke in tehnologije.

Hidria Inženiring se ukvarja s tehničnim svetovanjem, servisom sistemov za klimatizacijo, gretje in hlajenje, centralno-nadzornimi sistemi in avtomatiko. Lastnikom stanovanjskih hiš, pa tudi investitorjem v večje objekte nudi tudi strokovno svetovanje na področju obnovljivih virov energije ter vgradnjo termosolarnih in fotonapetostnih sistemov (fotovoltaika), s katerimi lahko na okolju prijazen način pretvarjamo sončno energijo v toploto ali elektriko.

Hidria LC je družba z bogatimi izkušnjami na področju zunanje trgovine, špedicije, transporta in energetike. Nudi celovito logistično podporo in pomoč družbam korporacije Hidria, tako pri transportnih kot carinsko-špeditskih storitvah, odgovorna je tudi za področje energetike.

 Hidriina družba na Kitajskem se ukvarja s prodajo komponent za avtomobilsko industrijo ter industrijo klimatizacije, gretja in hlajenja. Odgovorna je tudi za nabavo surovin za potrebe proizvodnih lokacij Hidrie v Sloveniji.

Družba **ECI Hongkong** je Hidriino predstavništvo, ki se ukvarja s trgovsko dejavnostjo.

 Leta 2004 ustanovljena družba **Perles Kolumbija**, ki se ukvarja s trženjem električnih ročnih orodij, je že v prvih letih delovanja beležila izjemno rast prodaje in prehitela mnoge svetovno uveljavljene blagovne znamke. Družba poleg profesionalne znamke Perles na kolumbijskem trgu trži tudi blagovno znamko Iskra ERO, ki je zaščitni znak električnih ročnih orodij za domačo uporabo.

海达瑞公司在中国市场销售汽车零部件和暖通及制冷行业产品。同时，也为海达瑞在斯洛文尼亚的生产基地采购所需的原材料。

La Empresa Perles Colombia, fundada en el 2004, con su mercado de potentes herramientas manuales, ha venido registrando un considerable crecimiento en el volumen de ventas desde sus principios y ha logrado superar muchas otras famosas marcas locales. Además de la marca profesional Perles, la empresa también comercializa la marca IskraERO, la cual es sinónimo de calidad en herramientas potentes de uso domestico en el mercado Colombiano.

 Leta 2007 ustanovljena **tehnična pisarna Hidrie na Kosovu** je odgovorna za trženje sistemov za klimatizacijo, gretje in hlajenje, namenjenih vgradnji v velike objekte, od hotelov, bolnišnic, šol in poslovnih objektov.

Zyra teknike e Hidria-s në Kosovë, e themeluar në vitin 2007, është përgjegjëse për tregun e sistemit të ngrohjes, klimatizimit dhe ventilimit në ndërtesa të mëdha, siq janë hotelet, spitalet, shkollat dhe ndërtesat administrative.

 Hidria Skopje je odgovorna za prodajo celovitih sistemskih rešitev za klimatizacijo, gretje in hlajenje velikih zgradb na makedonskem trgu. Poleg prodaje in servisiranja namenja veliko pozornosti izobraževanju lastnih strokovnjakov ter poslovnih partnerjev, predvsem projektantov inštalacij za klimatizacijo, gretje in hlajenje.

ХИДРИА Скопје е одговорна за продажба на комплетни решенија за климатизација, грееве и ладеве на големи објекти на македонскиот пазар као и на пазарите на Република Албанија и Република Косово. Покрај продажбата и сервисирање обрнува големо внимание на обука на сопствениот кадар како и на деловните партнери, пред се на проектирање и инсталации за климатизација, грееве и ладеве.

Hidria GIF je od začetka poslovanja leta 1976 usmerjena v specializiran segment industrije klimatizacije, gretja in hlajenja: ustvarjanje sodobnih, patentiranih rešitev za prezračevanje velikih kuhinjskih sistemov. Aktivni kuhinjski stropovi Hidria GIF so najprej prepričali številne nemške kupce. Danes ima družba odlične reference tudi v Belgiji, na Češkem, v Italiji, Veliki Britaniji, Savdski Arabiji, Kuvajtu in Izraelu. Na domačem tržišču s 30% tržnim deležem predstavlja vodilnega ponudnika.

Hidria GIF hat sich seit seiner Gründung 1976 auf ein spezielles Segment der HVAC-Branche (Heizung, Lüftung und Klimatisierung) focussiert: Planung, Herstellung - und auf Wunsch auch Montage - von modernen Be- und Entlüftungsdecken für Grossküchen. Die GIF Lüftungsdecke überzeugte erst das deutsche Klientel, aber mittlerweile gibt es auch erstklassige Referenzobjekte in Belgien, Tschechien, Italien, Grossbritannien, Saudi Arabien, Kuwait und Israel. Hidria GIF ist Marktführer in flächenaktiven Be- und Entlüftungsdecken in Deutschland mit einem Marktanteil von ca. 30%.

Perles Peru od ustanovitve leta 2005 dalje uspešno trži električna ročna orodja blagovne znamke Perles, namenjene profesionalnim uporabnikom, ter Iskra ERO, ki je zaščitni znak električnih ročnih orodij za domačo uporabo. Kupci električnega ročnega orodja družbe Perles Peru cenijo predvsem kakovost in zanesljivost izdelkov s preko 70-letno tradicijo.

Desde su fundación en el 2005, Perles Perú ha comercializado con éxito las potentes herramientas manuales Perles, destinado para usuarios profesionales/industriales e Iskra ERO, la cual es sinónimo de calidad en herramientas manuales de uso domestico. Lo que los clientes de Perles Perú aprecian especialmente es la calidad y fiabilidad de los productos con más de 70 años de larga tradición.

Hidria Poljska je prodajna družba, ki se ukvarja s trženjem celovitih rešitev za klimatizacijo, gretje in hlajenje velikih objektov ter električnih ročnih orodij blagovnih znamk Iskra ERO in Perles. Na poljskem trgu so med vsemi Hidriinimi izdelki prodajno najbolj uspešni elementi za distribucijo zraka in požarno zaščito ter klimatske naprave, ki so vgrajeni v številne referenčne objekte po vsej državi.

Hidria Polska jest przedsiębiorstwem, które oferuje kompleksowe rozwiązania dla instalacji ogrzewania, klimatyzacji i wentylacji dla obiektów wielko powierzchniowych oraz elektronarzędzia marki ISKRA ERO oraz PERLES.

Na polskim rynku urządzenia wyprodukowane przez koncern HIDRIA do dystrybucji powietrza, ochrony przeciwpożarowej i klimatyzacji, uznane zostały przez inwestorów i wykonawców za jedne z najlepszych i znalazły szerokie zastosowanie w wielu obiektach na terenie całego kraju.

KlimaHidria se uvršča med vodilne ponudnike sistemov za klimatizacijo, gretje in hlajenje, tako na portugalskem trgu, kot tudi v sosednji Španiji. Številne reference Hidria na Iberskem polotoku dokazujejo, da je KlimaHidria prepoznavna in ugledna družba, ki jo kupci cenijo predvsem zaradi inovativnosti in profesionalnih poslovnih odnosov.

A KlimaHidria é um dos principais fornecedores de sistemas de aquecimento, ventilação e ar condicionado em Portugal e nos mercados vizinhos Espanhóis. As numerosas referências da Hidria na Península Ibérica comprovam que a KlimaHidria é uma empresa conceituada e de renome, cujos clientes apreciam particularmente devido às suas inovações e excelentes relações empresariais.

Predstavnishvo Hidria v Moskvi od ustanovitve leta 2001 dalje predstavlja uspešnega in zanesljivega ponudnika sistemov za klimatizacijo, gretje in hlajenje ter električnih ročnih orodij na ruskem trgu. Energetska učinkovitost in ekološka usmerjenost Hidriinih rešitev za klimatizacijo, gretje in hlajenje sta prepričali številne investitorje v najeminentnejše objekte v ruski prestolnici in drugih velikih mestih širom države.

Представительство корпорации «Хидриа» в Москве с его открытия в 2001 году представляет собой успешного и надежного производителя оборудования для систем кондиционирования, отопления и охлаждения, а также электроинструментов на российском рынке. Энергетическое и экологическое направление решений «Хидриа» в области кондиционирования, отопления и охлаждения убедили многочисленных инвесторов установить наше оборудование в самые престижные объекты в российской столице и всех больших городах страны.

Hidria Beograd na srbskem trgu predstavlja enega najvidnejših ponudnikov opreme za klimatizacijo, gretje in hlajenje velikih objektov. Svojih programov ne trži le v Srbiji, uspešno prodajo dosega tudi v Rusiji, Ukrajini, Kazahstanu, Makedoniji in Črni gori, svojo dejavnost širi tudi na trge: Romunije, Gruzije, Belgije in Azerbajdžana. Svojim poslovnim partnerjem, projektantom in izvajalcem del, poleg svetovalnih in prodajnih aktivnosti, nudi popolno tehnično podporo. Poleg sistemov za klimatizacijo, gretje in hlajenje trži tudi električna ročna orodja blagovnih znamk Iskra ERO in Perles.

Hidria Beograd na srpskom tržištu predstavlja jednog od najvećih ponuđača opreme za klimatizaciju, grejanje i hlađenje velikih objekata. Svoje programe prodaje ne samo u Srbiji, nego i u Rusiji, Ukrajini, Kazahstanu, Makedoniji i Crnoj Gori, a svoje aktivnosti širi i na tržišta: Rumunije, Gruzije, Belgije i Azerbajdžana. Svojim poslovnim partnerima, projektantima i izvođačima radova, pored savetodavnih i prodajnih aktivnosti, nudi i kompletnu tehničku podršku. Pored sistema za klimatizaciju, grejanje i hlađenje prodaje i ručni električni alat robnih marki Iskra ERO i Perles.

V družbi **Perles v Švici** je leta 1936 nastala blagovna znamka profesionalnih električnih ročnih orodij Perles. Njeni izdelki so hitro postali prave tržne uspešnice in tako je med francoskimi profesionalnimi uporabniki ime Perles postalo sinonim za kotne brusilnike. Danes razvoj in proizvodnja profesionalnega električnega ročnega orodja potekata v Sloveniji, v švicarskem Pieterlenu ostaja prodajna družba Hidria.

Die Handelsmarke PERLES für professionelle Elektrowerkzeuge wurde 1936 in Pieterlen in der Schweiz gegründet. Der Name Perles ist die französische Uebersetzung von Pieterlen. Die Produkte wurden sehr bald Bestseller und der Name PERLES bei Fachleuten ein Begriff für Winkelschleifer von Topqualität. Heute werden diese Profi-Werkzeuge bei der Firma Hidria PERLES d.o.o. in Slowenien hergestellt und über die Handelsgesellschaft PERLES AG, Pieterlen, in der Schweiz verkauft.

Tehnična pisarna Hidria v Kijevu se ukvarja s trženjem sistemov za klimatizacijo, gretje in hlajenje namenjenih vgradnji v poslovne centre, nakupovalna središča, hotele, športne dvorane, industrijske objekte, bolnišnice in farmacevtske objekte.

Технічний офіс фірми "Хідрія" в Києві займається продажем систем кондиюнування, обогрєванія та охолодження, призначених для установки в ділових центрах, торгових центрах, готелях, промислових об'єктах, лікарнях і фармацевтичних об'єктах.

Hidria Dalmacija na Hrvaškem prodaja električna ročna orodja Iskra ERO za domače uporabnike ter Perles za profesionalne uporabnike.

Hidria Dalmacija u Hrvatskoj prodaje električne ručne alate Iskra ERO za kućnu uporabu i Perles za profesionalne korisnike.

Hidria Perles Ekvador, ki že preko 30 let proizvaja in trži električna ročna orodja, se z aktivno prisotnostjo na trgu in vlaganjem v marketing uvršča med najbolj prepoznavne blagovne znamke profesionalnega električnega ročnega orodja v Ekvadorju. Z njo danes dosega vodilni tržni delež na ekvadorskem trgu, pred domala vso svetovno konkurenco.

Desde hace más de 30 años, Hidria Perles Ecuador S.A., produce y comercializa herramientas eléctricas manuales. La compañía y su marca son muy reconocidas por su activa participación en el mercado Ecuatoriano, siendo líder de dicho mercado, dejando atrás a toda su competencia, inclusive a nivel mundial, y caracterizándose por ser una marca de herramientas industriales.

Leta 2008 je bila v Črni Gori ustanovljena družba **Hidria Podgorica**, s katero Hidria še utrjuje svojo pozicijo na Balkanu. Družba je specializirana za celovite rešitve na področju klimatizacije, gretja in hlajenja velikih objektov.

U Crnoj Gori je 2008. godine osnovano društvo Hidria Podgorica, kojim Hidria i dalje jača svoju poziciju na Balkanu. Društvo je specializovano za sveobuhvatna rešenja u oblasti klimatizacije, grijanja i hlađenja velikih objekata.

Hidria UK s sedežem v Banburyju v Oxfordshiru je na trgu Velike Britanije odgovorna za prodajo električnih ročnih orodij in komponent za industrijo klimatizacije, gretja in hlajenja.

Hidria UK with registered office in Banbury, Oxfordshire is responsible for the sale of power tools and components for the heating, air-conditioning and ventilation industry on the market of Great Britain.

NOVE TEHNOLOGIJE ZA SODOBNO ZELENO PISARNO

Avtor:
mag. Boštjan Tušar

O tem, da naša Zemlja potrebuje čistilno akcijo, se ni potrebno veliko prepričevati. Od vse teorije, ki je bila na to temo že izrečena in napisana, je čas za akcijo – čas za ukrepanje, da z zmanjšanjem izpustov ogljikovega dioksida in splošnega segrevanja, optimalno porabo energetskih virov ter učinkovitim ločenim zbiranjem odpadkov ohranimo naš planet še vsaj za kakšno generacijo zanamcev.

Informacijske tehnologije se tej akciji pridružujejo kot zelo aktiven član – neposredno z upoštevanjem zelenih »priporočil« znotraj svoje branže ter posredno z učinkovito podporo ostalim področjem, ki se ravno tako trudijo biti zelena – npr: varčen transport, majhna raba energije, pridelava prijaznih materialov, učinkovita in neoporečna agrikultura, sektor hlajenja, prezračevanja in ogrevanja itd. Ni ga torej področja, ki ga ne bi bilo možno narediti še bolj varčnega in okolju prijaznega, tudi s pomočjo informacijskih tehnologij. Kaj pa informacijske tehnologije same? Prvo pomembno spoznanje je to, da »biti zelen« ni več samo modno, temveč že nujno. Kot proizvajalci blaga in storitev se moramo zavedati, da je že več kot polovica potrošnikov v razvitem svetu pripravljena plačati nek »zeleni davek« na izdelek in da skoraj polovica potrošnikov (več žensk kot moških) pri odločanju o izbiri proizvajalca upošteva njegov »okoljstveni renome« (raziskava priznane ameriškega potrošniškega združenja Consumer Electronics Association).

Zaradi zelenega trenda (in seveda vsesplošne stroškovne optimizacije) se tudi v računalniški industriji dogaja vrsta

sprememb, ki jih občutimo in vidimo končni uporabniki. Tako so embalaže produktov zelo skromne, plastičnih posodic skoraj ni več najti, prav tako je 100 strani debel priročnik že kar redkost, saj so se navodila za uporabo preselila na plošček DVD ali, še bolje, kar na internet.

Če pogledamo opremo v pisarni, vidimo vrsto sprememb. Dandanašnji tiskalniki so še bolj varčni (in tišji) od prejšnjih, pa tudi na recikliran papir tiskajo. No, kolikor je tiskanje sploh lahko »zeleno«. Nekatere zahodnoameriške raziskave sicer pravijo, da naj bi povprečen pisarniški delavec porabil na dan za pol kilograma papirja - to je verjetno zastarel podatek, a še vedno se vprašamo, ali je približno 5.000 strani, kolikor jih dnevno natisnemo v korporaciji, preveč ali v nekje povprečju?

Naslednja stvar, ki jo (u)gledamo v pisarni, je zaslon – ta je v primerjavi z vso periferijo dosegel izjemen preskok v varčnosti, saj porabi (odvisno od velikosti) le nekaj 10W električne energije, v primerjavi s 150 ali 200W pri starejših CRT zaslonih. Pri tem velja upoštevati tudi podatek, koliko W porabijo naprave v stanju mirovanja (StandBy). Če namreč pomnožimo vse naprave v pisarni ali doma z nekaj vati, dobimo nezanimljivo številko, sploh če jo pomnožimo s številom odjemalcev v državi. Tako kot zasloni, seveda tudi računalniki niso zaostali z varčnostjo. Po eni strani vsebujejo zelo varčne procesorje, ki pa so le pogojno varčni, saj se njihove zmogljivosti hkrati višajo in so tako učinkoviti le v razmerju energija/zmogljivost. Mnogo bolj neizpodbitno varčen je procesorjev сосед – disk. Klasični disk, ki že nekaj desetletij kraljujejo v računalih, vsebujejo

vrtljive se magnetne plošče, ki se grejejo, ropotajo in trošijo kakih 50W. Že v letošnjem letu jih bodo v polnem razmahu pričeli nadomeščati t. i. SSD disk, ki so v bistvu nekakšne večje pomnilniške kartice s porabo le nekaj W energije. Vseeno si moramo priznati, da so računalniki, z izjemo prenosnikov, še vedno dokaj potratne naprave, v kar jih silijo želje po višjih zmogljivostih.

In za konec še biser – LED svetilka. Naša žarnica na stropu pisarne je včasih za delovanje potrebovala 50 ali 75W energije. Odvisno od tega, koliko smo bili pomembni, smo imeli v pisarni vsaj dve takšni žarnici. Potem smo jih nadomestili z varčnimi žarnicami in potrošnja na enoto je padla na 10, 15, 40W. Danes lahko marsikje že najdemo LED svetilke, ki so pravzaprav v obliko žarnice vkup spravljene led diode z barvami po naših željah. Te porabijo le nekaj W energije, ponavadi manj kot 5, medtem ko svetijo dovolj učinkovito za normalno delo v pisarni.

Seveda, vprašanje za vse nas: kako naprej? Vsaj kar se tiče informacijskih tehnologij lahko podamo odgovor: kupujmo energijsko učinkovite izdelke. In če ne vemo, kateri so energijsko učinkoviti, je najboljša izbira tisti, ki je najnovejši. ■

Hidria vrsto let stoji ob strani uspešnemu šahovskemu društvu

ČLANICE ŠAHOVSKEGA DRUŠTVA HIDRIA AET TOLMIN DRUGE NA DRŽAVNEM PRVENSTVU

Avtor:

Jožef Uršič

Foto:

**Arhiv Šahovskega društva
Hidria AET Tolmin**

■ Članice šahovskega društva so vesele zmage.

Šahovsko društvo Hidria AET Tolmin, ki že vrsto let deluje pod pokroviteljstvom Hidrie, je po rezultatih eno najuspešnejših športnih društev v Gornjem Posočju. Njegovi tekmovalci in tekmovalke tako v državnem kot evropskem in celo svetovnem merilu dosegajo zelo lepe uspehe.

Trenutno je najuspešnejša ekipa članic, ki že nekaj let tekmuje v najvišji državni ligi. Največji uspeh je dosegla prav letos, ko je na državnem prvenstvu osvojila odlično drugo mesto. Za društvo je to zgodovinski in težko ponovljiv dosežek - vsaj kar se tiče ekipnih tekmovalcev. Odlični so tudi mladinci, ki prav tako že nekaj let tekmujejo v državni ligi. Lani so bili sedmi; tudi letos upajo na podoben uspeh.

Precej članov društva Hidria AET Tolmin dosega odmevne uspehe. Med najmlajšimi izstopa Jan Vasiljevič, ki je v kategoriji do 10 let na državnem prvenstvu v pospešenem šahu zasedel 17. mesto (lani 5. v kategoriji do 8 let). V lanski sezoni sta najboljši rezultate dosegli sestri Simona in Mateja Uršič. Simona je bila 6. na državnem prvenstvu, Mateja pa 5. na evropskem amaterskem prvenstvu, kjer imajo pravico nastopa igralci in igralko do ratinga 2200 točk. Kakovost in uspešnost najboljših igralcev in igralk sta najbolj vidni iz njihovih dosedanjih rezultatov, zato je prav, da jih nekaj naštejemo:

MATEJA URŠIČ, mojstrica: nepogrešljiva članica ženske in moške članske ekipe, leta 1989 državna prvakinja v kategoriji deklet do 16 let, dvakrat se je uvrstila na evropsko in enkrat na svetovno prvenstvo, pred dvema letoma je bila 3. na državnem prvenstvu v pospešenem šahu in 3. evropskem amaterskem prvenstvu;

SIMONA URŠIČ, mojstrica FIDE: nepogrešljiva članica ženske in moške članske ekipe, leta 2004 državna prvakinja v hitropoteznem šahu, leta 2005 državna prvakinja v kategoriji deklet do 20 let, nastopila je na evropskem in svetovnem prvenstvu, pred dvema letoma je osvojila naslov evropske amaterske prvakinje;

ANA BITI, mojstrica FIDE: članica društva je postala letos in je že igrala v ženski ekipi, ki je v državni ligi osvojila 2. mesto;

MOJCA URŠIČ, do letošnjega leta standardna članica ekipe članic in ekipe mladincev, leta 1997 osnovnošolska državna prvakinja v kategoriji deklic do 9 let.

Za zaokrožitev pregleda rezultatov je prav, da omenimo še najodmevnejše uspehe dveh nekdanjih članov društva:

JURE ŠKOBERNE, mednarodni mojster (najboljši šahist, vzgojen v tolminskem društvu): leta 1996 državni prvak v kategoriji do 10 let, leta 2004 hitropotezni mladinski državni prvak, leta 2005 državni prvak v kategoriji do 18 let, večkrat se je uvrstil na evropsko in svetovno prvenstvo, z lanskim letom pa je postal tudi član slovenske olimpijske reprezentance;

BOGDAN PODLESNIK, mednarodni mojster: leta 1995 državni članski prvak.

Na koncu ne smemo mimo uspeha, ki so ga leta 2003 dosegli sedanji mladinci, ki so osvojili naslov osnovnošolskih državnih prvakov v kategoriji do 12 let.

Društvo in njegovi tekmovalci so prejeli tudi številna priznanja s strani Šahovske zveze Slovenije, Primorske šahovske zveze, Občine Tolmin, Občinske športne zveze. Še več priznanj so prejeli posamezni člani in članice.

Uspehi so predvsem rezultat pripadnosti društvu, ki jo na različne načine kažejo njegovi tekmovalci in drugi člani. Društvo s prostovoljnimi delom svojih članov vsako leto organizira Tornijeve memorial, najmanj eno osnovnošolsko tekmovalje, mesečne turnirje za svoje člane in občasno tudi druge turnirje. Društvo ima svoj sodniški kader. Le upamo lahko, da se bo entuziazem nadaljeval tudi v prihodnje, kajti brez njega bo dosedanje uspehe težko nadaljevati. ■

POGOVORI O UMETNOSTI

Avtorica: **Helena Pregelj Tušar**

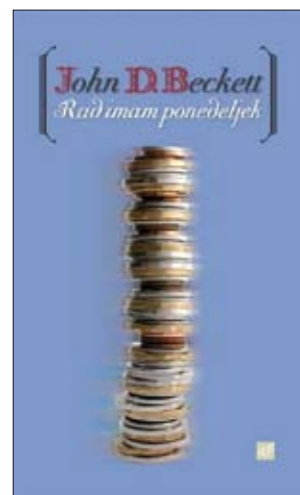
Februarja je doktor književne didaktike prof. Vinko Cuderman javnosti prvič predstavil svoje izvirno delo Pogovori o umetnosti, ki je izšlo ob 75. obletnici avtorjevega rojstva. Predstavitvi, ki je potekala na Kendovem dvorcu v Spodnji Idriji, so prisluhnili člani Rotary Cluba Idrija in njihovi gostje, kasneje je dr. Vinko Cuderman svoje poglobljeno knjižno delo predstavil še v Mesni knjižnici in čitalnici Idrija. Pogovori o umetnosti in književni vzgoji so izšli v samozaložbi, izid je omogočila Hidria. ■

RAD IMAM PONEDELJEK

Avtorica: **Helena Pregelj Tušar**

Maja je v ljubljanskem hotelu Union potekal večer s poslovnim partnerjem Hidrie iz Združenih držav Amerike Johnom D. Beckettom, ki s svojo življenjsko zgodbo dokazuje, da je v nenehni, za poslovni svet značilni tekmi mogoče dosegati odlične uspehe in hkrati ohraniti svojo dušo. Uspešni poslovnež, ekonomist in strojni inženir John D. Beckett je obiskal Ljubljano ob izidu slovenskega prevoda njegove knjige Rad imam ponedeljek, ki je na pobudo Hidrie izšla pri Celjski Mohorjevi družbi. Knjižna uspešnica utrjuje sporočilo o večno veljavnih človeških vrednotah, zato je v našem prostoru in času, ko občutimo, da so temeljne vrednote v krizi, še posebej aktualna. ■

PRIMORCI BEREMO - ČLANI MESTNE KNJIŽNICE IN ČITALNICE IDRİJA TUDI!

Ne veste, kaj pod milim nebom »pametnega« bi vzeli v roke na dopustu? Ste naveličani Holtove, Kosalika, Quickove, Garwoodove? Si želite kakovostno zazibati v spanje? Pridružite se uspešnemu projektu PRIMORCI BEREMO in pot vam bodo prekrizale prijetne, prijazne, prodorne, provokativne slovenske avtorice in avtorji! In če boste ob tem še opravili domačo nalogo, boste nagrajeni s knjigo in priznanjem. Začnemo 9. junija 2009 in končamo 20. novembra 2009.

Projekt PRIMORCI BEREMO že tretje leto zapored poteka v primorskih knjižnicah – idrijski, tolminski, ajdovski in novogoriški. V drugem letu sta se pridružili izolska in sežanska, letos pa še koprška, ilirskobistriška in piranska. Naša Mestna knjižnica in čitalnica Idrija je zraven že od vsega začetka. MI smo zraven – MI smo ZA akcijo. In v čem je štos? Vsem članom sodelujočih knjižnic – Idričanom, Spodnjeidričanom, Cerkljanom, Črnovrščem in drugim privilegiranim Primorcem – želimo v branje ponuditi izvirno, kakovostno, berljivo slovensko leposlovje. Tako na priporočilni seznam uvrstimo 46 proznih del in 6 pesniških zbirk – med njimi Ferija Lainščka, Brno Švigelj Mérat, Borisa Pahorja, Miho Mazzinija, Manco Košir, Dušana Jelinčiča, Varjo Kališnik, Vinka Möderndorferja, Jana Cvitkoviča, Josipa Ostija, našega znamenitega rojaka Tomaža Kosmača in še celo vrsto branja vrednih slovenskih piscev. Vsak član knjižnice si nato postreže »a la carte« literaturo s tega jedilnega lista in če mu uspe do

zaključka projekta (20. novembra 2009) prebrati vsaj 5 proznih del in 1 pesniško zbirko (ravno vsak mesec eno – eno v juniju, eno v juliju, eno v avgustu, eno v septembru, eno v oktobru in eno v novembru – to pa že ni prehud zalogaj, mar ne?), je na zaključnem literarnem večeru povzdignjen med lavreate. Za zmagovalce pa štejemo prav vse sodelujoče, saj je pomembneje brati kot količinsko prevladovati.

Leta 2007 se je predsodkov o zateženem, zadržanem, duhamornem sodobnem slovenskem leposlovju znebilo 308 Primorcev, leta 2008 že 425. Če se nam v letu 2009 pridružite tudi vi – prav vi in še kakšen vaš prijatelj, kolega, sosed, znanec, sodelavec, partner, podnajemnik –, lahko mogoče prilazimo na 1000 ozdravljenih in razsvetljenih primorskih bralcev. Tisoč kakovostno berečih Primorcev?! Bere se fino.

V preteklih dveh letih smo projekt sklenili skupaj z dvema izjemno navdahnjenima, svetovljanskima slovenskima pisateljicama – Deso Muck in Benko Pulko. Kdo pride letos? Hja – postanite neodvisni član brezplačnega kluba PRIMORCI BEREMO, pa boste izvedeli.

Pridite v Mestno knjižnico in čitalnico Idrija, Knjižnico Spodnja Idrija in/ali Bevkovo knjižnico Cerkljevo! Berite z nami! Berite dobro!

Milanka Trušnovec, direktorica Mestne knjižnice in čitalnice Idrija

SREDSTVA ZA MLADE GLASBENE TALENTE

Avtorica: **Helena Pregelj Tušar**

Hidria, ki že več desetletij deluje v skladu z načeli družbene odgovornosti, je tudi preteklo poslovno leto zaključila z akcijo zbiranja sredstev za mlade glasbene talente. Vabilo k zbiranju sredstev je bilo objavljeno na koledarju Hidrie za leto 2009, na katerem mladi glasbeniki predstavljajo Hidriine inovacije, ki jih odlikuje usmerjenost v trajnostni razvoj naravnega okolja. Hidria je sredstva za mlade talente zbirala tudi na tradicionalnem decembrskem novoletnem sprejemu v Spodnji Idriji, ki se ga je udeležilo preko 200 vodilnih managerjev Hidrie. ■

POMAGALI SMO SARAJEVSKEMU CENTRU VLADIMIR NAZOR

Avtorica: **Helena Pregelj Tušar**

Ob 10. obletnici delovanja je družba Hidria BH v Sarajevu organizirala družbeno odgovorno akcijo, s katero je zbirala sredstva za sarajevski Center Vladimir Nazor, ki se ukvarja z izobraževanjem in usposabljanjem otrok z motnjami v duševnem razvoju, avtizmom in cerebralno paralizo. Gostje jubilejne slovesnosti so sredstva prispevali z nakupom ročno izdelanih predmetov iz gline, lesa in drugih materialov, ki so jih ustvarili otroci v Centru Vladimir Nazor. Direktor Uniklime Adis Pajtić je direktorju Centra, gospodu Ahmetoviću, ob tej priložnosti izročil donacijo. ■

PRIDRUŽITE SE ŠPORTNI EKIPI HIDRIA

Avtorica: **Helena Pregelj Tušar**

Hidria tudi letos vabi vse sodelavke in sodelavce ter družinske člane, da se pridružijo vse večji družini Hidriinih rekreativnih športnikov. 14. junija 2009 bo potekal tradicionalni kolesarski maraton Franja, na katerem je Hidria v lanskem letu osvojila 3. mesto med najštevilnejšimi ekipami. Vabimo vas, da se tudi letos podate na največjo rekreativno kolesarsko prireditev v dresu Hidrie.

Vabilo k sodelovanju velja tudi Hidriinim tekačem, ki bodo v toplih pomladnih in poletnih dneh nabirali kondicijo za 14. mednarodni ljubljanski maraton. Hidriina ekipa bo ponovno tekla po ljubljanskih ulicah 25. oktobra 2009. ■

NOVO

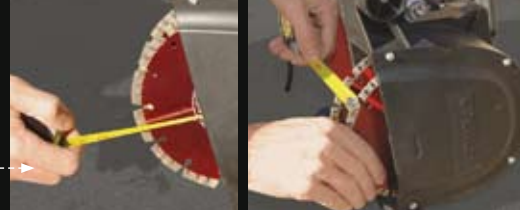
PERLES

IZZIV PROFESIONALCEV

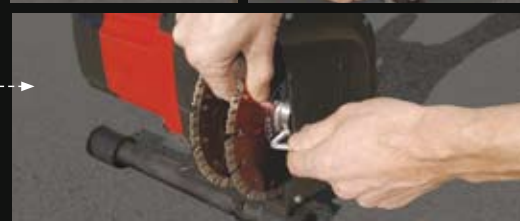
www.perles.com

Precizno delo

- zvezno nastavljivi **globina in širina rezanja** omogočata prilagoditev vsakršnim delovnim zahtevam

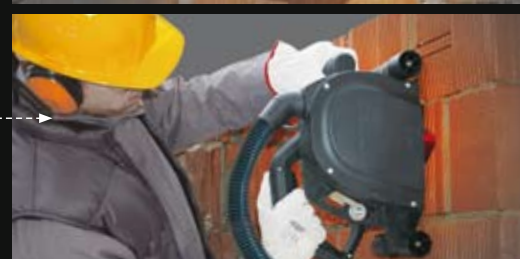
- **hitro nastavljanje** širine rezanja

- **kazalec** linije rezanja

- vzporedna zunanja kolesa omogočajo natančno **rezanje ob letvi**

Izjemna moč

- izjemno močan motor 2300 W omogoča veliko kapaciteto ter hitrost dela

Priročna uporaba

- pokrov rezalnih plošč za izjemno učinkovito odsesavanje prahu, kar zagotavlja brezprašno delo tudi v zaprtih prostorih

- enostavna in hitra menjava pribora

- kovček za lahek transport

Varnost in dolga življenjska doba

- elektronika zagotavlja mehki zagon ter varuje orodje pred preobremenitvijo
- protivklonpa zapora stikala omogoča varno delo
- učinkovito izvedeno hlajenje motorja
- kroglični ležaji v kolesih za lažje vodenje stroja

Profesionalni zidni rezkar WSF 2360.

Moč prilagajanja.

Predstavljamo vam zidni rezkar

WSF 2360

novo specializirano orodje v programu Perlesa®, ki smo ga razvili v sodelovanju s svetovno znano Husqvarno®. Izdelek je zasnovan za profesionalno izdelavo utorov v armirani beton, opeko, kamen in polibeton. Poleg izjemne moči 2300 W, orodje odlikuje možnost preciznega nastavljanja širine in globine rezanja.

Model	WSF 2360
Moč	2300 W
Št. vrtljajev	6500 min ⁻¹
Premer rezalne plošče	180 mm
Globina rezanja	3 - 60 mm
Širina rezanja	15 - 44 mm
Masa	7,6 kg
Področje delovanja:	armiran beton, opeka, kamen in polibeton
Izolacija:	dvojna izolacija, Evropski standard (EN 60745)

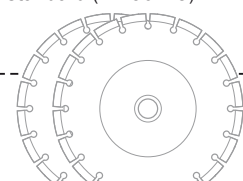
Standardni pribor:

ključ za menjavo plošč

inbus ključ

2 UN-T diamantni rezilni plošči

Vsem kupcem izdelkov Perles ponujamo možnost uveljavljanja 3-letne garancije ob registraciji na www.perles.com

HIDRIA PERLES, d.o.o.
Savska loka 2, 4000 Kranj, Slovenija
tel.: 04 20 76 400, faks: 04 20 76 428
perles@hidria.com
www.perles.com

Vabilo v naravo

Avtorica:

Tina Ferjančič, profesorica športne vzgoje, inštruktorica aerobike Ydria Sclabonica

Foto:

Robert ZabukovecSONCE, GIBANJE,
ZDRAVJE

Velike spremembe v načinu življenja v zadnjih desetletjih so privedle do tega, da se ljudje vse manj ukvarjajo s športom in drugimi oblikami telesne aktivnosti. Izkušnje kažejo, da je kombinacija diete s telesno aktivnostjo veliko bolj učinkovita pri zniževanju telesne teže, kot vsaka zase. Ob zmanjšanem kaloričnem vnosu se zmanjšuje tudi nemaščobno tkivo in kalorične potrebe za bazalni metabolizem, zaradi česar se znižanje telesne teže upočasni. Telesna dejavnost do neke mere pospešuje porabo nakopičenega maščevja, hkrati pa zmanjša izgubo nemaščobnega tkiva in s tem povečuje kalorične potrebe organizma.

Učinki vadbe

Telesna aktivnost splošno pozitivno vpliva na zdravo delovanje posameznih organov in organskih sistemov, na kakovost in tonus mišičnega tkiva ter pospešuje proces prebave, absorpcije, metabolizma

in odstranjevanja škodljivih snovi iz organizma. Z izboljševanjem dela krvnih žil, srca in pljuč, pospešuje prenos kisika do celic, ob hkratnem izboljšanju cirkulacije krvi in limfe. Poleg tega zmerna telesna aktivnost pozitivno vpliva tudi na nekatere zdravstvene težave, ki so posledica debelosti: poveča se toleranca za glukozo, zmanjšuje količino maščob in holesterola, znižuje krvni pritisk, zmanjšuje se tudi pretirano izločanje inzulina. Vendar pa samo ukvarjanje s telesno aktivnostjo, brez sprememb prehranskih navad, običajno ne prinese uspeha pri hujšanju. Namen telesne aktivnosti pri hujšanju je izgorevanje prekomernih zalog maščob.

Pravilnost ukvarjanja

Najboljši način hujšanja je aerobna vadba. To pa ne pomeni nujno naporene vadbe v studiih za fitness, ampak le dovolj dolgo časa trajajočo telesno dejavnost, pri kateri se ogrejete in globlje zadihate. Pazite le, da

ne boste telesa preveč obremenjevali. Redna aerobna telesna aktivnost vsaj 4 – 6-krat na teden od 40 – 60 minut (odvisno od želene porabe kcal), intenzivnosti 60 – 70 % maksimalnega pulza je pomembna za porabo energije pri hujšanju oziroma za izgorevanje odvečnih maščob, prav tako pa tudi pri vzdrževanju telesne teže.

Z aerobno vadbo nizke intenzivnosti ukažemo telesu, naj kot energijo uporabi odvečno maščobno tkivo. Da to dosežemo, morajo biti izpolnjeni štirje pogoji:

- trajanje vadbe: vsaj 30 min in naprej (optimalo 45'-60'),
- neprekinjena vadba,
- intenzivnost: 120-140 ud/min (60-70% max. pulza) / pogovorna vadba, prisotnost kisika, nizka oz. zmerna intenzivnost,
- rednost vadbe (vsakodnevna vadba).

Izračun max. pulza posameznika:

PULZ MAKS. = 220 - STAROST (v letih)

Telesna aktivnost splošno pozitivno vpliva na zdravo delovanje posameznih organov in organskih sistemov, na kakovost in tonus mišičnega tkiva ter pospešuje proces prebave, absorpcije, metabolizma in odstranjevanja škodljivih snovi iz organizma.

Najprimernejše športne aktivnosti za hujšanje

Aktivnosti, pri katerih pride do izgorevanja maščob, so aerobne športne zvrsti. Pri izbiri teh športnih zvrsti pa morate biti pazljivi, ker nekatere lahko povzročijo težave s sklepi. Zaradi povečane telesne teže so obremenitve nosilnih sklepov (zlasti kolkov, kolen, gležnjevi in hrbtenice) ob neprimerni telesni aktivnosti tako velike, da lahko povzročijo njihovo obrabljanje. Poleg degenerativnih sprememb na sklepih oziroma njihove obrabe, je tudi verjetnost akutnih poškodb večja. V primeru, da so degenerativne spremembe že prisotne, jih neprimerna telesna aktivnost lahko še pospeši. Telesna aktivnost naj ne obremenjuje sklepnih površin, ne glede na to, ali spremembe na gibalnem sistemu pred hujšanjem že obstajajo, ali ne.

Primerne športne aktivnosti za hujšanje:

- kolesarjenje,
- rolanje,
- plavanje ter druge aktivnosti v vodi,
- aerobika,
- orbitrek,
- veslanje,
- primerna je tudi hoja (sprehodi, hitra hoja, nordijska hoja), vendar ne po strmih terenu navzdol in čim manj po betonskih in asfaltnih površinah.

Ko izgubimo večino odvečne telesne teže in okrepimo mišice, lahko pričnemo tudi s tekom in ostalimi športnimi aktivnostmi. Bolj je izražena debelost, bolj moramo paziti pri izbiri aktivnosti. Če debelost ni tako izražena oz. imamo samo nekaj kilogramov preveč, naj ne bi bilo omejitev pri izbiri aktivnosti, seveda, če ni drugih zdravstvenih težav.

Hujšanje bo veliko bolj učinkovito, če boste poleg aerobne vadbe izvajali tudi vaje za moč z utežmi ali trenažerji. Z vadbo moči porabimo večji del glikogena v mišicah, zato začne telo kot vir energije hitreje izrabljati maščobne zaloge. Torej, če v sklopu ene vadbene enote, ki vsebuje aerobno aktivnost in vaje za moč, po nepogrešljivem začetnem ogrevanju najprej izvajamo vaje za moč in šele nato aerobno dejavnost, bo poraba maščob večja kot v obratnem vrstnem redu.

Poleg tega pa je pomembno izvajati še raztezne vaje za ohranjanje in povečanje gibljivosti. ■

**Korajžno na sonce,
v gibanju, za zdravje!**

NARAVNO Z NARAVNIM

Foto:
Marijan Močivnik
www.revija-vino.si

Spoštovanje narave, rdeča nit tokratne številke revije Hidria, nas je pripeljala vse do kuhinje. Bolj in bolj se namreč zavedamo, kako pomembno je živeti v harmoniji z naravo in tudi v kuhinji, pri pripravi jedi, uporabljati le naravne sestavine. Naravo smo tako okušali na krožnikih Kendovega dvorca, ki nas v pomladnih dneh prijazno vabi na svoje vrtove.

»'Naravno z naravnim' je filozofija naše hiše že od samega začetka delovanja,« pripoveduje glavni kuhar na Kendovem dvorcu Franci Pivk, ki je za svoje vrhunske kulinarne dosežke postal Kuhar leta 2002. »Pridelano iz našega bližnjega okolja,« nadaljuje njegov pomočnik Klavdij Pirih.

»Ideje in zamisli za naše jedi nastajajo v dolini Idrijce in Kanomljice, strnjene med čudovitim hribovjem, skupaj z našimi zvestimi pridelovalci. Od njih ne potrebujemo nobenega certifikata. Najboljše kar pridelajo in vzredijo, delijo s svojo družino in nami. Mi jim zaupamo in smo jim zelo hvaležni,« pravi gospa Ivi Svetlik, gospodarica dvorca.

Negovati ljubezen in spoštovanje do tradicije in narave, poistovetiti se z izročilom kraja; to smo mi!

Novinar Miroslav Ulčar je članek o Kendovem dvorcu zaključil z besedami: »Kaj reči – izvrstno! Prvovrstno! Enkratno! Odlično z odličnim! Naravno z naravnim!« ■

DESETLETJE HIDRIE BH

Hidria BH je aprila obeležila desetletje uspešnega delovanja. Slovesnost, ki so se je udeležili ključni poslovni partnerji, vodstvo Hidrie iz Slovenije ter vodstvo in sodelavci obeh Hidriinih družb v Bosni in Hercegovini – Hidrie BH in Uniklime, je potekala v sarajevskem hotelu Europe, ki predstavlja pomemben referenčni objekt Hidrie.

Hidria danes v Bosni in Hercegovini zaposluje 120 sodelavcev, ki se ukvarjajo s proizvodnjo, načrtovanjem, prodajo in servisom sistemov za klimatizacijo, gretje in hlajenje ter prodajo električnih ročnih orodij, izdelanih na proizvodnih lokacijah Hidrie v Bosni in Hercegovini, Sloveniji in Nemčiji. Sodelavci Hidrie BH ob vožnji skozi center Sarajeva s ponosom opozarjajo na referenčne objekte. In imajo kaj pokazati. V Sarajevu skorajda ni novega velikega poslovnega kompleksa, ki ne bi bil opremljen s Hidriinimi rešitvami. ■

Avtorica:

Helena Pregelj Tušar

Foto:

Foto Studio Beganović

■ Goste je sprejelo vodstvo Hidrie in Hidrie BH

■ Zasluzna za uspehe Hidrie BH: direktorica Dijana Kozadra in podpredsednik poslovnega odbora Hidrie Ivan Rupnik..

■ Predsednik poslovnega odbora Hidrie mag. Iztok Seljak s poslovnimi partnerji iz podjetij Teloptics in Elektroprivreda BiH

■ Spomin na desetletnico: slovenski lipicanec Oskarja Kogoja, ki sta ga podarila predsednik upravnega odbora Hidrie Edvard Svetlik in predsednik poslovnega odbora mag. Iztok Seljak.

■ Udeleženci jubilejnega srečanja so z nakupom izdelkov otrok prispevali sredstva za Center Vladimir Nazor.

■ Sarajevske balerine med nastopom na jubilejni slovesnosti.

Bralkam in bralcem, ki nam pošiljate svoja mnenja in pohvale, se iskreno zahvaljujemo.

Revijo Hidria vedno z veseljem preberem, ker je vsestranska in zanimiva.

Nina Kenda, Spodnja Idrija

Časopis je preprosto odličen, veliko daste na delavca!

Milan Širca, Prestranek

Časopis je zelo poučen.

Lidija Kopač, Idrija

Časopis je zelo lep in poučen!

Nagrada je prišla v prave roke, iz srca čestitamo!

Če nisem prezahtevna, bi želela malo humorja, razne nasvete, recepte (kuhanje, peka, zelišča, zdravstvo, itd.), anekdote, šah itd.

Mnogo je delavcev, ki nimajo naročenega nobenega časopisa, pa bi jim tako polepšali dan. Zraven bi se pa še kaj koristnega naučili.

Mara Felc, Idrija

Veliko zanimivega je v časopisu, veliko tudi lepih slik!

Vida Rejec, Idrija

Želite brezplačno prejemati revijo Hidria?

Revijo Hidria brezplačno prejemajo vsi zaposleni v Hidriinih družbah ter vsa gospodinjstva v idrijski občini. Radi jo prebirajo tudi naši poslovni partnerji. Če revije še ne prejemate, pa bi jo v prihodnje želeli, izpolnite spodnji obrazec in ga pošljite na naslov: Hidria d. d., Spodnja Kanomlja 23, 5281 Spodnja Idrija, s pripisom »Za revijo Hidria«.

Želim, da mi naslednje številke revije Hidria brezplačno pošiljate na spodnji naslov:

Ime in priimek: _____

Podjetje: _____

Naslov (domači ali službeni): _____

Pošta in poštna številka: _____

Podpis: _____

Vaše mnenje o reviji Hidria:

Hidria d.d. bo podatke uporabljala izključno za pošiljanje revije Hidria.

Revijo Hidria izdaja: Hidria d.d., Nazorjeva 6, 1000 Ljubljana, podružnica: Spodnja Kanomlja 23, 5281 Spodnja Idrija. Revijo brezplačno prejemajo vsi zaposleni v družbah korporacije Hidria, vsa gospodinjstva v občini Idrija, poslovni partnerji, stipendisti. Če želite brezplačno prejemati naslednje številke revije Hidria, na naslov uredništva pošljite izpolnjen zgornji kupon.

Glavna in odgovorna urednica: Helena Pregelj Tušar, direktorica korporativnega komuniciranja (helena.tusar@hidria.com)

Uredniški odbor: Tanja Kenda, Tanja Mohorič, mag. Boštjan Tušar, Robert Zabukovec

Urednik fotografije: Robert Zabukovec

Fotografija na naslovnici: shutterstock.com

Naslov uredništva: Spodnja Kanomlja 23, 5281 Spodnja Idrija, Slovenija
T: +386 5 37 56 457
F: +386 5 37 56 470

Spletni naslov: www.hidria.com

Na spletnih straneh Hidrie najdete vse dosedanje številke revije Hidria.

Oblikovanje: Gorazd Rovina /vizualgrif d.o.o./

Tisk: Tiskarna MONDGRAFIKA

Naklada: 7.000 izvodov

UGODNOSTI ZA ZAPOSLENE V KORPORACIJI HIDRIA!

Ročna orodja Perles in Iskra ERO

25% popusta na vsa orodja velja v prodajalni v Kranju.

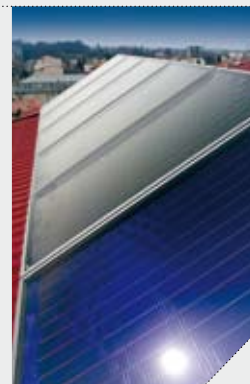

T: +386 4 2076 409

E: tadeja.knific@hidria.com

Solarni sistemi

Družba Hidria Inženiring nudi popust v višini **25%** za nakup solarnega sistema (oz. izdelkov iz programa Obnovljivi viri energije).

Brezplačna Modra številka:

080 87 57 (vsak delavnik od 8. do 18. ure)

E: sonce@hidria.com

Kendov dvorec

Uživajte lepe trenutke na Kendovem dvorcu. Za zaposlene velja **10% popust** na vse storitve.

T: +386 5 3725 100

E: info@kendovdvorec.com

Dvokolesa TOMOS

Zaposleni v korporaciji Hidria lahko koristite **10% popusta** na dvokolesa iz programa 125ccm, na vsa ostala vozila pa **25%**!

Kontakt: Patricija Drofenik

T: +386 5 6684 440

Knjigarne in papirnice DZS

Izkoristite **20%** popusta ob nakupu šolskih potrebščin od 4.5. do 15.7.2009 (popust ne velja za izdelke, ki so že znižani ter ne velja za delovne zvezke in učbenike).

Obiščite poslovalnice:

MC Logatec: Tržaška c. 3, **T:** 01 750 91 22 | **MC Ajdovščina:** Vipavska c. 6, **T:** 05 368 10 51 | **MC Nova Gorica:** Industrijska c. 6, **T:** 05 333 00 01 | **MC Koper:** Dolinska c. 1A, **T:** 05 625 06 20 / 21 | **MC Kranj:** C. Staneta Žagarja 69, **T:** 04 234 15 41 | **MC Jesenice:** Spodnji Plavž 5, **T:** 04 583 64 11 | **BTC Ljubljana, Hala A:** Šmartinska 152, **T:** 01 585 17 31

Hotel Salinera in Syra Center, Strunjan

10% popust v hotelu in apartmajih Salinera ter na storitve Syra centra: masaže, individualne terapije, bioterapija, reiki terapija, nega telesa, manikura, pedikura, peeling, bazen, savna...

T: +386 1 2006 111

E: info@kompas.si

Potovalna agencija Kompas

Kompas nudi 7% popusta na osnovno ceno aranžmaja (brez doplačil) iz lastne produkcije (počitnice Slovenija, Hrvaška, Mediteran in Zima). NE velja za "V zadnjem hipu", "Super ugodno" ali za aranžmaje, kjer Kompas d. d. ni organizator.

Mobitel

Cenejši klici med družinskimi člani, možnost nabave GSM aparatov v akcijah, ki veljajo za korporacijo Hidria.

Obiščite poslovalnice:

Idrija (trgovina Telefonika) | **Jesenice** (Hartman & Hartman d.n.o.) | **Koper** (Mobitelov center) | **Kranj** (Mobitelov center) | **Ljubljana** (Mobitelov center City park) | **Tolmin** (Mobi trgovina in storitve Tanja Skrt s.p.).

Za koriščenje navedenih popustov potrebujete potrdilo o zaposlitvi, ki ga prejmete v kadrovski službi družbe, kjer ste zaposleni.

AKCIJSKE CENE solarnih sistemov.

Hidria ECO Solar

2 sončna sprejemnika po 2 m², nosilna konstrukcija, hranilnik toplote **300L**, solarna postaja, raztezna posoda **18L**

Hitri izračun:

Cena po ceniku	2.264 EUR
Akcijska cena	1.924 EUR
Državna subvencija do	- 480 EUR
SKUPAJ	1.444 EUR
(vaš skupni prihranek do 820 EUR)	

Hidria COMBI Solar

6 sončnih sprejemnikov po 1,84 m², nosilna konstrukcija, sistemski hranilnik toplote **800L**, modul sveže vode, solarna postaja, raztezna posoda **50L**

Hitri izračun:

Cena po ceniku	6.330 EUR
Akcijska cena	5.380 EUR
Državna subvencija do	- 1.400 EUR
SKUPAJ	3.980 EUR
(vaš skupni prihranek do 2.350 EUR)	

Nudimo ugodno kreditiranje!

Cene so brez DDV in montaže. Akcijske cene veljajo do 30. 06. 2009. Subvencija v obliki nepovratnih sredstev se pridobijo z vlogami direktno na EKO skladu. Pomagamo vam pri pisanju vloge. Pridržujemo si pravico do sprememb cen in tiskarske napake.

MODRA ŠTEVILKA

Vsak delavnik od 08h-18h

dodatne informacije na:

www.hidria.com
sonce@hidria.com

Hidria